

N:o 10 a.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 Febr. 1883, kl. 8 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Sjette hufvudtitel.

(2:a U. A.)

Rörande sjette hufvudtiteln eller anslagen under *Civildepartementet* hafva vid denna riksdag följande ändringar ifrågakommit:

Kommerskollegium.

i:o. Af skäl (se statsrådsprotokollet sid. 2) att Högsta Domstolen ännu icke hunnit afgifva yttrande öfver ett inom Civildepartementet uppgjordt förslag till förordning angående grufvor, samt att något definitivt förslag till grufvelagstiftning således icke ännu kunnat Kongl. Maj:t föreläggas, och då den slutliga lösningen af frågorna angående Kommerskollegiets indragning och lönereglering för bergmästarne vore beroende af bland annat de grundsatser, som komme att göras gällande i den blifvande grufvelagstiftningen, har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att, i likhet med föregående Riksdagar,

Angående rätt för Kommerskollegium att disponera lediga löner samt angående tillfällig löneförbättring för kollegiet och bergsstaten.

dels medgifva, att de lönebelopp, som äro i Kommerskollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjänst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegiet, i afseende å hvilka indragning

Bih. till Riksd. Prot. 1883. 4 Saml. 1 Afd. 7 Häft.

syntes kunna ega rum eller förändring böra vidtagas, finge intill slutet af år 1884, i den mån de för bestridande af göromålen inom kollegiet kunde finnas erforderliga, af Kongl. Maj:t för ändamålet disponeras;

dels, på det Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle tilldela Kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjenstemän, med undantag af fyra kanslister, tillfällig löneförbättring under år 1884 till samma belopp som för innevarande år beviljats, på extra stat för år 1884 anvisa 8,540 kronor;

dels och likaledes på extra stat för år 1884 anvisa såsom tillfällig löneförbättring för fyra bergmästare, som sakna boställe, och tre tjenstemän vid Sala silfververk tjugu procent å de till dem utgående löner eller tillsammans 2,420 kronor.

Utskottet har så mycket mindre att erinra mot förevarande framställning, som statsrådsprotokollet synes gifva vid handen att, när allenast Högsta Domstolens yttrande öfver förslaget till grufvestadga till Kongl. Maj:t inkommit, något hinder icke torde möta för framläggande af förslag till grufvelagstiftningens ordnande och till lösande af de deraf väsentligen beroende frågorna om Kommerskollegiets indragning och lönereglering för bergmästarne; och Utskottet hemställer alltså:

a) att Riksdagen må medgifva, att de lönebelopp, som äro i Kommerskollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskaltjänst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegiet, i afseende å hvilka indragning synes kunna ega rum eller förändring böra vidtagas, må intill slutet af år 1884, i den mån de för bestridande af göromålen inom kollegiet kunna finnas erforderliga, af Kongl. Maj:t för ändamålet disponeras;

b) att på det Kongl. Maj:t må komma i tillfälle tilldela Kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförda embets- och tjenstemän, med undantag af fyra kanslister, tillfällig löneförbättring under år 1884 till samma belopp, som för innevarande år beviljats, Riksdagen må på extra stat för år 1884 anvisa 8,540 kronor; och

c) att Riksdagen må likaledes på extra stat för år 1884 anvisa såsom tillfällig löneförbättring för fyra bergmästare, som sakna boställe, och tre tjenstemän vid Sala silfververk tjugu procent å de till dem utgående löner, eller tillsammans 2,420 kronor.

Rikets ekonomiska kartverk.

2:o. Vid de två sistförflutne riksdagarne finnes i vederbörande statsrådsprotokoll redogjort för de praktiska försök, som den af Kongl Maj:t med anledning af 1880 års Riksdags anhållan tillsatta kommission för de allmänna kartarbetena verkställt för fullgörande af det kommissionen lemnade uppdrag att söka utröna hvilka besparingar af tid och kostnader som kunde ernås genom att förena de ekonomiska och topografiska kartverken till ett kartverk med begagnande af en gemensam fältmätning och billiga reproduktionsmetoder. Sedan dessa försök under sistlidna år afslutats, hade, enligt hvad nu är i statsrådsprotokollet (sid. 3—5) meddeladt, kommissionen den 21 Oktober 1882 afgifvit underdånigt utlåtande rörande de ekonomiska och topografiska kartverkens framtida bearbetande. Öfver detta utlåtande hade yttrande infordrats från befälhafvaren öfver generalstaben, och hade sådant yttrande den 12 December 1882 afgifvits.

*Angående
anslag till
ekonomiska
kartverket.
[8.]*

Af den redogörelse därför, som i statsrådsprotokollet lemnats, framginge, att enighet mellan de sakkunnige ännu icke kunnat ernås rörande lämpligaste sättet för kartverkens framtida bearbetande. Denna omständighet bjöde, att en synnerligen fullständig och noggrann beredning af denna på landets framtida utveckling i flera hänseenden ingripande fråga måste föregå innan ärendet förekomme till afgörande. Den knappt tillmätta tid, som förflutit, sedan befälhafvarens för generalstaben yttrande inkommit, hade icke medgifvit att ännu verkställa denna beredning, och något definitivt förslag, angående kartverksfrågans ordnande kunde sålunda icke nu framläggas.

Vid detta förhållande syntes någon ändring i planen för de ekonomiska kartverkens bearbetande under år 1884 nu icke kunna ifrågasättas; och Kongl. Maj:t har alltså föreslagit Riksdagen att utöfver det å riksstatens sjetta hufvudtitel för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag, 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1884 anvisa dels till fortsättande af de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor och dels för de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000 kronor eller tillsammans 76,000 kronor, äfvensom medgifva, att möjligen uppstående behållning å det sistnämnda anslaget må få användas äfven till bestridande af utgifter för det topografiska kartverket.

Den af sistlidet års Stats-Utskott i dess utlåtande angående regleringen af utgifterna under denna hufvudtitel uttalade förhoppning att redan till innevarande Riksdag förslag till kartverksfrågans definitiva ordnande skulle kunna förväntas, har alltså icke blifvit förverkligad, men då de hinder, som mött för frågans lösning, icke lära kunnat undanröjas, har Utskottet

ansett sig böra till bifall förorda Kongl. Maj:ts framställning om kartarbetenas bedrifvande under år 1884 såsom hittills, och med erinran att de äskade anslagens belopp och användningssätt öfverensstämma med hvad vid sistlidne riksdag medgifvits, hemställer Utskottet,

att Riksdagen må, utöfver det å riksstatens sjette hufvudtitel för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag, 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1884 anvisa dels till fortsättande af de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor och dels för de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000 kronor, eller tillsammans 76,000 kronor, äfvensom medgifva, att möjligen uppstående behållning å det sistnämnda anslaget må få användas äfven till bestridande af utgifter för det topografiska kartverket.

Landsstaterna i länen.

Angående
lönereglering
för landt-
räntmästarne.
[5.]

3:o. För landssekreterare, landskamrerare, länsnotarier, länsbokhållare, landskanslistor, landskontorister, kronofogdar och länsmän har ny lönereglering tillämpats från och med år 1879, och för häradsskrifvare från och med år 1881; hvarjemte Kongl. Maj:t redan till 1880 års Riksdag gjorde framställning om lönereglering äfven för den enda återstående klassen af landstatstjenstemän eller landtränsmästarne, i syfte att dessa tjenstemän skulle, mot det att de afstode från de med tjensten förenade extra inkomster, komma i åtnjutande af *dels* en fast lön af 3,000 kronor, *dels* tjenstgöringspenningar, hvilka med hänsyn till uppbördens storlek och göromålens olika omfattning inom de särskilda länen borde utgå med resp. 1,500, 1,300 och 1,000 kronor; *dels* ock ålderstillägg till belopp af 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjenstgöring. Stats-Utskottet vid 1880 års riksdag yttrade angående sistnämnda förslag i utlåtandet N:o 10, sid. 13—15, följande, hvilket Utskottet tillåter sig här anföra:

»Utskottet har emellertid af de utaf Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i ämnet afgifna yttranden inhemtat, att några bland dessa myndigheter ansett räntmästarebefattningarne kunna utan olägenhet undvaras. Så har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län anført att om, i stället för hållande af en ränterikassa, der ofta ganska stora belopp låge förvarade för att vara till hands vid skeende liqvider, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bemyndigades att å Statskontoret utställa anvis-

ningar, hvilka säkerligen af hvarje bankinrättning skulle med beredvillighet inlösas, ränteriet kunde upphöra och i stället för räntmästaren en bokhållare anställas å landskontoret, med åliggande att föra ordentlig bok öfver de af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande utställda anvisningar samt att verkställa den mängd småliqvider, som det tillkomme räntmästaren att ombesörja och för hvilka, liksom för expensmedlen, en mindre dagkassa, som för hvarje dag borde afslutas, skulle tillhandahållas bokhållaren. Derjemte borde bestämmas, att kronofogdar och magistrater skulle direkte till Statskontoret inbetala deras uppbörd, i likhet med hvad förhållandet vore i Norge, der fogdarne direkte till finansdepartementet redovisade uppbörden. Förutom den fördelen att stora penningebelopp icke behöfde ligga ofruktbara i rikets tjugufyra ränterikassor, skulle härigenom äfven vinnas en vida verksammare kontroll än den nu anbefalda.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Gefleborgs län, som utlåtit sig i hufvudsakligen enahanda syfte, har dervid bland annat förmått, att då enskilda af Kongl. Maj:t oktrojerade banker med solidarisk ansvarighet nu funnes i alla länsresidensstäder, någon särskild statens kassa icke vidare vore till nämnvärdt belopp hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande behöflig, utan kunde de så kallade landtränterierna upphöra och räntmästaretjensterna indragas. Med styrelserna för nyssnämnda penningeanstalter eller Riksbankens afdelningskontor, der sådana funnes, borde nemligen kunna träffas aftal om besörjande af statsverkets liqvider i orterna utan någon uppoffring och utan något äfventyr för det allmänna. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vesternorrlands län åter har helt och hållet anslutit sig till komiterades i ämnet framställda förslag.

Hvad sålunda blifvit anfördt har synts Utskottet gifva vid handen, att genom vidtagande af anordningar i hufvudsakligen den rigtning, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län blifvit antydd, landtränterierna skulle kunna göras öfverflödiga, utan att derföre statsförvaltningen behöfde ställas i något egentligt samband med enskilda kreditanstalter. Om nemligen uppbörden antingen omedelbart af kronofogdarne och magistraterna insändes till Statskontoret eller, derest icke så med våra förhållanden låter sig göra, sedan densamma blifvit till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande inlevererad, af dessa myndigheter utan uppskof öfversändes till nämnda embetsverk, och hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande blott qvarhölles det jemförelsevis mindre belopp, som alltid måste vara erforderligt till bestridande af löpande mindre utgifter, borde förvaringen och handhavandet häraf väl kunna åtgå landshöfdingeembetets förvaltning och kontroll öfverlåtas, möjligen i de större länen med biträde af en tjänsteman i lägre grad och med lägre aflöning än de nuvarande räntmästarne. Vid större

liqvider åter torde af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande på Statskontoret utställda anvisningar kunna lämpligen användas, då ju icke statsförvaltningen kan sägas blifva beroende af enskilda bankinrättningar, om i de orter, der kontor af Riksbanken icke finnas, dylika bankinrättningar blifva anlitade för inlösen af berörda anvisningar.

Då genom nu antydda åtgärder dessutom skulle vinnas den afsevärda fördelen, att uppbördsmedlen från landsorterna, i stället för att såsom nu långa tider till öfverflödiga belopp ligga fördelade i de särskilda ränterikassorna, komme att utan dröjsmål inflyta till Statskontoret, hvars ofta inträffande behof af kassaförstärkning på sådant sätt blefve minskadt, har Utskottet, som derjemte icke kunnat förbise den besparing i statsutgift, som i mån af nuvarande räntmästares afgång och ersättande, der sådant finnes erforderligt, med tjenstemän i lägre grad och med lägre aflöning skulle uppstå, ansett, att förevarande fråga i ofvan antydda hänseenden bör tagas i förnyad pröfning, och alltså icke kunnat tillstyrka Riksdagen att för närvarande medgifva någon lönereglering för landtränrmästarna.»

Vid föredragning i Riksdagen godkändes Utskottets utlåtande i Första Kammaren, och jemväl Andra Kammaren biföll Utskottets afstyrkande hemställan, men med ogillande af den därför använda motiveringen.

Under den 19 Mars 1880 förordnade Kongl. Maj:t att uti stad, der afdelningskontor af Riksbanken är förlagdt, landtränteriets kassabehållning skall, i den mån densamma icke är åt landtränrmästarens enskilda vård och ansvarighet för mindre utgifters bestridande anförtrodd, i nämnda afdelningskontor insättas å folioräkning; hvarjemte den 3 Oktober 1881, till minskning i statsverkets behof af kassaförlag, meddelats föreskrifter och bestämmelser om verkställande af de vid ränterierna i Stockholm och nyssnämnda städer förekommande större utbetalningar medelst anvisningar på Statskontoret samt om inleverering af medel till Statskontoret genom insättning i Riksbanken och dess afdelningskontor.

Till statsrådsprotokollet (sid. 13 och 14) har departementschefen anført att, då samtliga de till landsstaten hörande embets- och tjenstemän, med undantag allenast af landtränrmästare, numera kommit i åtnjutande af ny lönereglering och dermed förenade förmåner, redan af detta förhållande giltig anledning syntes vara för handen att till instundande Riksdag aflåta nådig framställning om lönereglering jemväl för sistnämnde tjenstemän. För en dylik framställning förefunnes emellertid äfven andra viktiga och beaktansvärda skäl. Af en utaf Statskontoret meddelad uppgift å landtränrmästarnes aflöningsförmåner i medeltal för åren 1879—1881 framginge nemligen att, till följd af de extra inkomsternas uppgående till vida högre belopp än i stat beräknats, aflöningarne för ifrågavarande tjenester vore särdeles ojemnt

fördelade, då de under nämnda år vexlat emellan 11,322 kronor 94 öre, hvartill de uppgått i Kristianstads län, och 3,155 kronor 62 öre, som de utgjort i Gotlands län. Enär alltså dessa tjenstemän inom vissa län uppbure större aflöning, än som stode i skäligt och lämpligt förhållande till de med befattningarne förenade göromål och ansvar, medan åter inom andra län de vore alltför svagt aflönade, syntes en reglering af landtränsmästarnes aflöningsförmåner, i syfte att utjemna denna olikhet, böra anses vara påkallad af rättvisa och billighet.

En lönereglering för landtränsmästarna, genomförd i enlighet med det af Kongl. Maj:t till 1880 års riksdag framlagda förslag, skulle vidare icke allenast icke tillskynda statsverket någon ökad kostnad, utan tvärtom leda till en icke oväsentlig besparing. Jemlikt en af Statskontoret gjord utredning komme nemligen löneregleringen att för framtiden medföra en årlig kostnad af 113,433 kronor, under det att räntmästarnes aflöningsförmåner i medeltal under åren 1879—1881 uppgått till ett sammanlagdt belopp af 126,960 kronor 28 öre. Härtill komme, att med det nuvarande aflönings sättet dessa aflöningsförmåner otvifvelaktigt skulle än ytterligare växa. De väsentligaste af landtränsmästarnes extra inkomster, eller remisslage och stämpelpappersprovision, hade nemligen, efter hvad räkenskaperna utvisa, under de senaste åren alltjemt stegrats och detta i så hög grad, att nämnda inkomster, som under år 1879 utgjort 58,700 kronor, för år 1881 uppgått till ej mindre än 84,600 kronor, och en ytterligare ökning i särskildt den senare inkomsttiteln blefve naturligtvis en följd af stämpelskattens ifrågasatta höjning. Den omständighet, att en förändrad organisation af hela uppbörds- och utgiftsväsendet inom länen blifvit ifrågasatt, borde enligt departementschefens åsigt icke utgöra något skäl att uppskjuta löneregleringen för räntmästarna, hvilka alla ansetts skyldige att, utan någon rätt till bibehållande af eller ersättning för vissa löneförmåner, ingå på ny lönereglering. Huru än denna organisation gestaltade sig, syntes dock alltid hos länsstyrelserna böra finnas en länskassa för de löpande utgifterna. Denna kassa måste handhafvas af någon tjensteman, och denne tjensteman, han kunde nu komma att benämnas räntmästare eller bokhållare, syntes böra blifva så pass aflönad, att kassaförvaltningen måtte kunna honom med trygghet anförtros. En lägre aflöning för denne tjensteman, än den nu för räntmästarna föreslagna, borde således icke kunna ifrågakomma, och ur denna synpunkt borde derföre betänklighet ej möta mot att sätta räntmästarna på ordinarie stat, blott för dem stadgades skyldighet likasom för andra, redan reglerade landsstatstjenstemän att underkasta sig den förändring i tjenstgöringsskyldighet, som kunde varda föreskrifven. Utsträcktes denna skyldighet derhän, att räntmästarna i öfrigt skulle verkställa det arbete eller lemna det biträde å landskontoret, som kunde varda dem ålagdt, skulle

derjemte undanröddas den invändning, man stundom hört framställas, eller att räntmästarnes nuvarande göromål icke skulle gifva dem full sysselsättning. Denna anordning komme ock att medföra den fördel, att det ständigt växande behovet af extra biträden vid länsstyrelserna skulle, hvad landskontoren anginge, i någon mån minskas.

Kongl. Maj:t har alltså nu föreslagit Riksdagen att:

dels, med vissa föreslagna grunder och villkor i afseende å lönereglering för landträntmästarna, godkänna ett i statsrådsprotokollet intaget förslag till stat för bemälda tjenstemän; och

dels för tillämpning af berörda nya aflöningsstat höja det under titeln »landsstaterna i länen» uppförda penningeanslag med 53,344 kronor.

Då nu Utskottet går att yttra sig öfver denna framställning, får Utskottet till en början förklara, att hvad i ärendet förekommit och i statsrådsprotokollet anförts, af Utskottet anses innebära fullt giltiga skäl att icke längre uppskjuta med reglering af landträntmästarelönerna, helst dessa visa sig med nuvarande aflönings sättet vara åtminstone för flertalet i ej obetydligt stigande, samt de ofvan omförmälda, af Kongl. Maj:t, uppå inom Riksdagen uttalade önskningsar, vidtagna ändringar i sättet för utbetalningar från och inbetalningar till vissa ränterier, efter hvad Utskottet tyckt sig finna, visserligen ledt till förenkling i kassaförvaltningen, men ingalunda medfört någon minskning i landträntmästarnes göromål eller ansvar; och Utskottet öfvergår därför till granskning af den framlagda lönestaten jemte grunderna och villkoren därför.

De föreslagna grunderna äro följande:

De räntmästarna i Upsala, Södermanlands, Östergötlands och Örebro län tilldelade löningsjordar skola i och med löneregleringen, efter tillgodonjuten fardagsrätt, till statsverket indragas den 14 Mars 1886; med iakttagande likväl att nuvarande indelningshafvare eger att, om han sådant önskar, under sin återstående tjenstetid och med rätt till fardagsår för sig eller sterbhus fortfarande såsom löneförmån åtnjuta sin löningsjord mot det afdrag å den kontanta lönen, som efter uppskattning kan blifva bestämdt, samt att staten, då den från vederbörande indelningshafvare eller hans sterbhus öfvertager löningsjord, efter värdering vid syn jemväl öfvertager sådana derå möjligen befintliga, indelningshafvaren tillhöriga byggnader, som vid synen anses vara för lägenheten nyttiga.

Den med landträntmästarebefattningarne hittills förenade rätt till vissa

extra inkomster, hvilka hufvudsakligen utgöras af remisslage vid leverering af stats- eller andra allmänna medel samt provision å stämpelpappers-, möteskostnads- och landstingsmedel samt i Vester- och Norrbottens län jemväl å salpetermedel äfvensom, ehuru mera sällan, af expeditionslösen, bör med löne-regleringens inträdande upphöra samt dessa inkomster till statsverket indragas eller eljest besparas, dock med det undantag att följande sportler komma att fortfarande utgå, nemligen lösen för sådana expeditioner, som part eller annan på egen begäran erhåller eller eljest icke författningsenligt är pliktig att lösa, äfvensom provisioner för uppbörd af landstings, kommuners eller enskilda inrättningars afgifter eller af medel af än mer enskild natur.

Emot dessa grunder, hvilka öfverensstämma med dem, som följts vid föregående regleringar inom landsstaten, har Utskottet, som antager att det räntmästarne nu tillkommande remisslage af brandstodsmedel inbegripes under de från indragning undantagne provisioner, icke haft något att anmärka.

Den hufvudsakligaste bland de efter den nya regleringen kvarstående extra inkomsterna skulle antagligen blifva provisionen för uppbörd af landstings, kommuners eller enskilda inrättningars afgifter; och då rörande de medel, som rätteligen äro att till landstingsavgifter hänföra och för debitering samt uppbörd hvaraf provision skall åtnjutas, synas kunna vara delade meningar, har Utskottet ansett det vara af vigt att åvägabringa en utredning derutinnan.

I 53 § i Kongl. Förordningen om landsting den 21 Mars 1862 stadgas, att såsom ersättning för upprättande af vissa handlingar till ledning för landstingsskattens bestämmande samt för debitering och uppbörd må i landtränteriet innehållas *tre* procent af inlevererade landstingsmedel, hvaraf $2\frac{1}{2}$ procent tillkomma kronofogde och häradskrifvare samt *en half* procent gå till lika fördelning mellan landskamreraren och landtränträstaren. Och torde af detta stadgande uppenbart framgå, att provision endast är medgifven i fråga om de af landstinget till uttaxering beslutade medel, som under namn af »landstingsmedel» debiteras och indrifvas.

Enligt hvad Utskottet inhemtat har också i praxis den nu uttalade åsigt gjort sig gällande. Sålunda har Kongl. Maj:t i särskilda, genom besvär hos Kongl. Maj:t fullföljda mål förklarar af landskamrerare och häradskrifvare gjorda ansökningar om provision å till landträntrier levererade »bidrag till skjutsentreprenader» icke kunna bifallas.

I afseende å villkoren för de blifvande nya löneförmånernas åtnjutande, hvilka borde i tillämpliga delar blifva desamma, som äro gällande i afseende å fastställda löne-regleringar för öfrige embets- och tjenstemän samt betjente vid landsstaten, dock med iakttagande af den redan antydda bestämmelsen

om tjänstgöringsskyldighet å landskontoret, har Kongl. Maj:t föreslagit följande stadganden:

att landtränsmästare skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet och jemkning i åligganden, som vid en förändrad organisation af uppbörds- och utgiftsväsendet inom länen eller eljest i allmänhet kan vara stadgad, så ock att lemna det biträde vid göromålen å landskontoret, som kan blifva honom ålagdt;

att med landtränsmästaretjänst icke må förenas annan tjänst på rikets, Riksdagens eller kommunens stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänstgöring vid landsstaten; dock att landtränsmästare, som vid den nya löneregleringens inträdande redan innehar tjänst utom landsstaten, må densamma bibehålla så länge den icke är för tjänstgöringen vid landsstaten hinderlig;

att de med landtränsmästarebefattningen förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som förrättat tjänsten;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin tjänst, eger uppbära hela lönen; men att den, som eljest undfår ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpligtas att under ledigheten utförver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som erfordras för tjänstens förrättande eller eljest pröfvas skäligt;

att, der förhöjning af lönen efter viss tids innehafvande af tjänsten anses böra medgifvas, sådan förhöjning icke må inträda, med mindre innehafvaren under mer än fyra femtedelar af denna tid sjelf bestridt sin eller på grund af förordnande annan statens tjänst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester; samt att i öfrigt iakttages, att löntagare till godo räknas ej mindre den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från det han till tjänsten utnämndes eller enligt nådiga cirkuläret den 7 Mars 1873 förordnades att förestå densamma, än äfven den tid, landtränsmästare före utnämningen till denna tjänst må hafva innehaft kronofogdebefattning med konstitutorial eller på grund af förordnande enligt nyss åberopade nådiga cirkulär; men att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det år, då den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; samt

att semester må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af landtränsmästare under högst en månad årligen.

Jemväl dessa villkor torde böra af Riksdagen godkännas; dock har det synts Utskottet, att det borde närmare och helst af Kongl. Maj:t, efter de

för hvarje län förekommande omständigheter, bestämmas hvad biträde å landskontoret, som må landtränsmästare åläggas.

Hvad nu slutligen angår sjelfva aflöningsstaten, så innefattar den följande förmåner:

för räntmästarne i Östergötlands, Kalmar, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Elfsborgs, Skaraborgs och Vermlands län:

lön	kr. 3,000: —	
tjenstgöringspenningar	» 1,500: —	kr. 4,500: —

för räntmästarne i Stockholms, Södermanlands, Jönköpings, Kronobergs, Örebro, Kopparbergs, Gefleborgs och Västernorrlands län:

lön	kr. 3,000: —	
tjenstgöringspenningar	» 1,300: —	kr. 4,300: —

samt för räntmästarne i Upsala, Gotlands, Blekinge, Hallands, Vestmanlands, Jemtlands, Vesterbottens och Norrbottens län:

lön	kr. 3,000: —	
tjenstgöringspenningar	» 1,000: —	kr. 4,000: —

hvertill komme ålderstillägg efter fem års väl vitsordad tjenstgöring med 500 kronor.

Denna lönestat, som beträffande fördelningen af länen i olika löneklasser öfverensstämmer med den, som tillämpas för landssekreterare och landskamrerare, har synts Utskottet skäligen afpassad efter landtränsmästaretjensternas vikt, jemförd med öfrige landsstatstjenster; och Utskottet har derfor ansett sig böra förorda densamma.

Kostnaderna för genomförande af denna lönereglering skulle blifva följande:

löner för 24 tjenster à 3,000 kronor	72,000: —
tjenstgöringspenningar för	
8 tjenster à 1,500 kronor	12,000: —
8 » à 1,300 »	10,400: —
8 » à 1,000 »	8,000: —
	30,400: —
	102,400: —

hvertill kommer ålderstillägg för nämnde tjenstemän till det belopp, som enligt deras tjensteålder skulle under år 1884 erfordras, eller	8,500: —
--	----------

Summa kronor 110,900: —

Dessutom komme att för vikariatsersättning under landtränstmästarnes semester tagas i anspråk ett belopp af 2,533 kronor, motsvarande en månads tjänstgöringspenningar för hvarje tjänst ärligen, hvartill emellertid enligt departementschefens åsigt det för likartadt ändamål äfvensom till arfvoden åt extra biträden vid länsstyrelserna under »landsstaterna i länen» redan uppförda reservationsanslag torde lemna tillgång, utan att någon förhöjning deruti blifver erforderlig.

Om från nyssnämnda	kr. 110,900: —	
afdrages hvad som redan finnes på stat anvisadt till aflöning åt landtränstmästare:		
löner	47,982: —	
boställsförmåner, beräknade till	1,074: —	49,056: —
uppstår nytt anslagsbehof ä ordinarie stat till belopp af kr.	61,844: —	
deraf böra uppföras ä anslaget under sjetten hufvudtiteln till <i>landsstaterna</i>	53,344: —	
och under samma hufvudtitels anslag till <i>älders-</i> <i>tillägg</i>	8,500: —	61,844: —

Emellertid skulle genom denna löneroglering statsverket, såsom ofvan antydts, icke blott icke få vidkännas högre utgifter utan tvärt om göra en besparing, hvilken, beräknad efter förhållandena år 1881, då räntmästarnes till indragning eller besparing afsedda extra inkomster uppgingo till 88,030 kronor, komme, med älderstilläggen inberäknade, att uppgå till 26,186 kronor.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts, hemställer Utskottet,

1:o. att Riksdagen må för sin del besluta, att från och med år 1884 ny löneroglering skall för landtränstmästarna tillämpas och för denna reglering fastställa

a) följande grunder *dels* att de räntmästarna i Upsala, Södermanlands, Östergötlands och Örebro län tilldelade löningsjoräar skola i och med lönerogleringen, efter tillgodonjuten fardagsrätt, till statsverket indragas den 14 Mars 1886, med iakttagande:

att nuvarande indelningshafvare eger att, om han så-

dant önskar, under sin återstående tjenstetid och med rätt till fardagsår för sig eller sterbhus fortfarande såsom löneförmån åtnjuta sin löningsjord emot det afdrag å den kontanta lönen, som efter uppskattning kan blifva bestämdt; samt

att staten, då den från vederbörande indelningshafvare eller hans sterbhus öfvertager löningsjord, efter värdering vid syn jemväl öfvertager sådana derå möjligen befintliga, indelningshafvaren tillhöriga byggnader, som vid synen anses vara för lägenheten nyttiga;

och dels att den med landträntmästarebefattningarne hittills förenade rätt till vissa extra inkomster, hvilka hufvudsakligen utgöras af remisslage vid levering af stats- eller andra allmänna medel samt provision å stämpelpappers-, möteskostnads- och landstingsmedel samt i Vester- och Norrbottens län jemväl å salpetermedel äfvensom, ehuru mera sällan, af expeditionslösen, bör med löneregleringens inträdande upphöra samt dessa inkomster till statsverket indragas eller eljest besparas; dock med det undantag att följande sportler komme att fortfarande utgå, nemligen:

lösen för sådana expeditioner, som part eller annan på egen begäran erhåller eller eljest icke författningsenligt är pliktig att lösa, äfvensom

provisioner för uppbörd af landstingsmedel samt kommuners eller enskilda inrättnings afgifter eller af medel af än mer enskild natur;

b) nedan intagna villkor för åtnjutande af den nya aflöningen:

att landträntmästare skall vara underkastad den vidsträcktare tjenstgöringsskyldighet och jemkning i åligganden, som vid en förändrad organisation af uppbörds- och utgiftsväsendet inom länen eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, så ock att lemna det biträde vid göromålen å landskontoret, som kan varda honom genom i vederbörlig ordning utfärdad instruktion ålagdt;

att med landträntmästaretjenst icke må förenas annan tjenst på rikets, Riksdagens eller kommunens stat, ej heller annan tjenstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjenstgöringen vid landsstaten;

dock att landtränsmästare, som vid den nya löneregleringens inträdande redan innehar tjänst utom landsstaten, må densamma bibehålla så länge den icke är för tjänstgöringen vid landsstaten hinderlig;

att de med landtränsmästarebefattningen förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som förrättat tjänsten;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin tjänst, eger uppbära hela lönen; men att den, som eljest undfår ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpligtas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som erfordras för tjänstens förrättande eller eljest pröfvas skäligt;

att, der förhöjning af lönen efter viss tids innehafvande af tjänsten anses böra medgifvas, sådan förhöjning icke må inträda, med mindre innehafvaren under mer än fyra femtedelar af denna tid sjelf bestridt sin eller på grund af förordnande annan statens tjänst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester; samt att i öfrigt iakttages, att löntagare till godo räknas ej mindre den tid, som före den nya statens utfärdande flutit från det han till tjänsten utnämndes eller enligt nådiga cirkuläret den 7 Mars 1873 förordnades att förestå densamma, än äfven den tid, landtränsmästare före utnämningen till denna tjänst må hafva innehaft kronofogdebefattning med konstitutorial eller på grund af förordnande enligt nyss åberopade nådiga cirkulär; men att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det år, då den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; samt

att semester må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af landtränsmästare under högst en månad årligen och

c) följande lönestat, nemligen för räntmästarne i

	lön.	tjenstgörings- penningar.	summa.
Östergötlands, Kalmar, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Elfsborgs, Skaraborgs och Vermlands län	3,000.	1,500.	4,500.
Stockholms, Södermanlands, Jönköpings, Kronobergs, Örebro, Kopparbergs, Gefleborgs och Vesternorrlands län	3,000.	1,300.	4,300.
Upsala, Gotlands, Blekinge, Hallands, Vestmanlands, Jemtlands, Vesterbottens och Norrbottens län	3,000.	1,000.	4,000.

jemte ålderstillägg till belopp af 500 kronor efter fem års väl vitsordad tjenstgöring; samt

2:o. att Riksdagen må för bestridande af dessa aflöningar höja det ordinarie anslaget till landsstaterna i länen med 53,344 kronor.

4:o. Uppå underdånig anmälan af Statskontoret att under år 1882 till statsverket indragits, utan att ersättning därför till vederbörande tjenstemän ännu blifvit å stat uppförd, följande landsstatsboställen, nemligen häradsskrifvarebostället i Upsala läns femte fögderi 1 mantal Klef N:o 5, kronofogdebostället i Stockholms läns femte fögderi 1 mantal Väringsö N:is 1 och 2,

*Angående
höjning
i anslaget
till lands-
staterna i
länen.
[5.]*

kronofogdebostället i Åkerbo m. fl. härads fögderi af Östergötlands län ^{3/4} mantal Bökesta med löningsjord N:o 2 och kronofogdebostället i Vartofta fögderi af Skaraborgs län 1 mantal Slöta Bygård N:o 6, har Kongl. Maj:t föreslagit, att penningeanslaget under landsstaterna i länen måtte höjas med det belopp, hvartill dessa boställens afkastning är i stat beräknad eller tillhopa 2,950 kronor; och Utskottet, som härvid icke haft någon erinran, hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att penningeanslaget under landsstaterna i länen må höjas med det belopp, hvartill fyra under år 1882 indragna landsstatsboställens afkastning är i stat beräknad eller tillhopa 2,950 kronor.

Angående
särskildt ut-
låtande.

5:o. Med anledning af ett utaf Herr *C. A. Larsson* i motion N:o 10 inom Andra Kammaren gjordt yrkande om uppförande å ordinarie stat af samtliga landshöfdingelönerna samt om indragning till statsverket af landshöfdingelöneregleringsfonden, kommer Utskottet framdeles att afgifva särskildt yttrande, hvilket Utskottet här skolat

anmäla.

Angående
uteslutande
af en an-
slagspost.

[6.]

6:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit att från anslaget till landsstaterna i länen måtte uteslutas det i riksstaten under rubrik »indelning och dermed jemförlig anvisning, friheter på förslag» uppförda belopp af 8,500 kronor.

Utaf statsrådsprotokollet angående inkomstberäkningen (sid. 10) inhemtas att nämnda belopp utgöres af ränta och tionde dels af åtskilliga för landshöfdingelöneregleringsfondens räkning utarrenderade hemman och lägenheter, hvilka förut tillhört landshöfdingarnes löneindelnings, dels af några på gammal stat innehafda boställen; och då dessa räntor för närvarande icke utgöras samt när boställena af de nuvarande innehafvarne frånträdas desamma skola, jemlikt Kongl. skrivelsen den 31 Maj 1878, utan ränta utarrenderas, hemställer Utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Angående
fögderiregle-
ring inom
Jemtlands
län.

[7.]

7:o. Redan i den till 1882 års Riksdag aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof omnämndes i sammanhang med då framlagdt förslag till ökning af fögderitjenstemännens och länsmännens antal inom flera län, hursom i åtskilliga andra delar af riket och särskildt i Jemtlands län inom kort en sådan ökning torde finnas oundgänglig, och som fråga då var väckt om indragning af åtskilliga dylika tjänster inom andra län, äskade Kongl. Maj:t Riksdagens medgifvande att framgent få använda de genom kronofogde-, häradsskrifvare- eller länsmanstjänsters indragning ledigblifvande aflöningsbelopp för inrättande af erforderliga dylika nya tjänster, utan att för hvarje gång dertill behöfva begära Riksdagens samtycke. Riksdagen ansåg sig emellertid icke böra lemna ett sådant medgifvande och Kongl. Maj:t har nu, med förmålan, att under den 24 November 1882 beslut af Kongl. Maj:t fattats om sammanslagning af tvenne fögderier inom Upsala län, hvilken reglering skall träda i kraft i den mån någon af fögderitjenstemännen i de båda fögderierna afgår, föreslagit Riksdagen att medgifva, det de aflöningsbelopp, som blifva tillgängliga i följd af sistberörda fögderiregle-

ring måtte få användas för inrättande af en kronofogde- och en häradsskrifvarettjenst inom Jemtlands län äfvensom att, då med regleringen inom Upsala län kunde dröja åtskilliga år, men det vore af vigt att fögderi-indelningen inom Jemtlands län måtte kunna så snart som möjligt genomföras, för uppehållande af de föreslagna båda nya fögderitjänsterna under år 1884 måtte på extra stat för samma år anvisas ett anslag af 6,800 kronor, att utgå i den mån sådant kunde vara erforderligt.

Af statsrådsprotokollet (sidd. 20—22) inhemtas, att Jemtlands län, som vid dess bildande år 1810 indelades i nuvarande tre fögderier, Jemtlands norra, Jemtlands södra och Herjeådalens, omfattar en ytvidd af 444,12 kvadratmil, hvaraf belöpa på norra fögderiet 179,53 kvadratmil, på södra fögderiet 145,11 kvadratmil och på Herjeådalens fögderi 119,48 kvadratmil; samt att länets landtbefolkning, som år 1810 uppgick till endast 26,738 personer, vid 1881 års utgång stigit till 82,235 personer och alltså mera än tredubblats sedan förstnämnda år. Enligt det nädiga förslaget skulle nu fögderi-indelningen bringas i full öfverensstämmelse med nuvarande domsageindelningen och länet sålunda blifva deladt i fyra fögderier, deraf *norra* fögderiet skulle omfatta Hammerdals, Liths och Rödöns tingslag, *östra* fögderiet Ragunda, Refsunds, Brunflo samt Nås och Hackås tingslag, *vestra* fögderiet Undersåkers, Offerdals, Hallens, Ovikens och Sunne tingslag, samt *södra* fögderiet Bergs, Svegs och Hede tingslag. De särskilda fögderiernas folkmängd (enligt uppgifterna för år 1881) och ytvidd skulle komma att förhålla sig sålunda, att norra fögderiet med en folkmängd af 22,383 personer skulle erhålla en ytvidd af 128,224 kvadratmil, östra fögderiet med 22,954 personer 61,699 kvadratmil, vestra fögderiet med 20,671 personer 110,892 kvadratmil och södra fögderiet med 16,227 personer 143,308 kvadratmil.

Till statsrådsprotokollet har i frågan vidare anförts, att den betydliga tillväxten af länets folkmängd jemte länets snabba, efter fullbordandet af mellanriksbanan sannolikt än snabbare utveckling förorsakat sådan tillökning i fögderitjänstemännens göromål, att ett skyndsamt afhjelpande af behovet utaf ökadt antal fögderier vore oafvisligt, derest icke en redan länge märkbar rubbning i ärendenas jemna gång skulle i allt betänkligare grad uppstå.

De skäl, som sålunda anförts till stöd för det Kongl. förslaget, torde ej kunna jäfvas, och om dertill i betraktande tages, att samtliga nuvarande fögderierna, hvart för sig, hafva större areal än något annat i riket, med undantag af dem i Norrbottens och ett i Vesterbottens län, samt att äfven efter regleringen de särskilda fögderierna i ytvidd skulle komma att öfverträffa flera af rikets län, anser sig Utskottet ega fullgiltig anledning att understödja förevarande framställning; och med erinran att, enligt den vid 1878 års riksdag fastställda stat för en del landsstatstjänstemän, aflöningen för krono-

fogde utgör 3,000 kronor i lön, 1,000 kronor i tjänstgöringspenningar och 300 kronor i expensmedel eller tillhoppa 4,300 kronor samt, på grund af 1880 års Riksdags beslut, häradsskrifvares löneförmåner utgöras af lön 2,000 kronor och fasta tjänstgöringspenningar 500 kronor eller tillhoppa 2,500 kronor, hemställer Utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att de aflöningsbelopp, som blifva tillgängliga i följd af anbefald fögderireglering inom Upsala län, må användas för inrättande af en kronofogde- och en häradsskrifvaretjänst inom Jemtlands län, äfvensom att för uppehållande af berörda båda fögderitjänster under år 1884 må på extra stat för samma år anvisas ett anslag af 6,800 kronor.

Ålderstillägg.

Angående
ålderstillägg. 8:o. Under förutsättning af bifall till hvad Utskottet här ofvan angående lönereglering för landträntmästarna föreslagit och med hänvisande till [8.] hvad der blifvit anfördt om behovet af höjning i förevarande anslag, får Utskottet, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t äskat, hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att de för landträntmästare ifrågakommande ålderstillägg må utgå af sjetta hufvudtitelns förslagsanslag till »ålderstillägg», samt för sådant ändamål höja nämnda anslag från 205,000 kronor till 213,500 kronor, eller med 8,500 kronor.

Gästgifvares friheter.

Färjor och färjkarlar.

Angående
uteslutande
af två an-
slagsposter. 9:o. Vid dessa anslagstitlar har Kongl. Maj:t föreslagit uteslutande af de i riksstaten under rubrik »indelning och dermed jemförlig anvisning, friheter» uppförda belopp af 6,635 kronor i det förra anslaget och 25 kronor [9 och 10.] i det senare.

Då emellertid pröfningen af dessa frågor kan vara beroende af Riksdagens blifvande beslut i anledning af 11:te punkten af Kongl. Maj:ts den 8 nästlidne Januari till Riksdagen aflåtna proposition angående afskrifning

af grundskatter m. m., kommer Utskottet framdeles, sedan berörda proposition hos Riksdagen förevarit, att afgifva särskildt utlåtande rörande Kongl. Maj:ts i förevarande hänseenden framställda förslag; hvilket här endast

anmäles.

Skiften och afvittringar.

10:o. Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för år 1884 bevilja förhöjning i årsarfvodet med 400 kronor till hvarje storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, som icke kommer att åtnjuta arfvode efter taxa, samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor; att medgifva det de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1884 för afvittringslandtmätare i Vesterbottens och Norrbottens län och de storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, hvilka åtnjuta arfvode efter taxa, kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som på grund af ålder i tjensten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjenstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken; att för år 1884 åt föredragandena af afvittringsärendena i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem bevilja en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp, samt att bevilja tillfällig förhöjning i styresmannens för afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1884 med 200 kronor.

*Angående
höjning i
årsarfvodet
för storskif-
teslandt-
mätare.*

[11.]

Af statsrådsprotokollet (sid. 23 och 24) inhemtas, att den olikhet i aflöningssättet, som för närvarande eger rum mellan storskifteslandtmätarne i Dalarne samt afvittringslandtmätarne i Norr- och Vesterbotten, i ty att för de senare aflöningen allt ifrån den 1 Juni 1874 utgått efter taxa, under det att de förre fortfarande uppbära fixt arfvode, snart komme att försvinna, sedan Kongl. Maj:t den 10 sistlidne November förordnat, att taxan på arfvode åt afvittringslandtmätare i Vesterbottens och Norrbottens län af den 3 December 1880 skall från och med den 1 Juni 1883 tillämpas för beräkning af arfvode åt landtmätare vid storskiftes- och afvittringsverket i Särna socken med Idre kapellag inom Dalarne. Fast arfvode komme derefter att uppbäras endast af de landtmätare, som sysselsattes för storskiftet i Elfdals socken, der de egentliga arbetena å fältet redan vore afslutade, och storskiftet temligen snart nalkades sin fullbordan. Efter hvad erfarenheten från norra delarne af riket gifvit vid handen, borde aflöningens utgående efter taxa otvifvelaktigt komma att påskynda arbetenas fortgång, och man kunde såle-

des antaga, att storskiftesverket inom Dalarne skall kunna afslutas tidigare än förut varit emotsedt.

Då under år 1882 två storskifteslandtmätare samt en afvittringslandtmätare inom Norrbottens län erhållit afsked och några nya icke blifvit förordnade i de afgångnes ställe, hade antalet af storskifteslandtmätare nedgått till 15 och af afvittringslandtmätare inom Norrbottens län till 13. Bland afvittringslandtmätarne inom Vesterbottens län hade någon afgång icke inträffat.

Med erinran att motsvarande medgifvanden lemnats af de senaste nio Riksdagarne, hemställer Utskottet:

a) att Riksdagen må för år 1884 bevilja förhöjning i årsarfvodet med 400 kronor till hvarje storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, som icke kommer att åtnjuta arfvode efter taxa, samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor;

b) att Riksdagen må medgifva det de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1884 för afvittringslandtmätare i Vesterbottens och Norrbottens län och de storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, hvilka åtnjuta arfvode efter taxa, kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som, på grund af ålder i tjensten, åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjenstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken;

c) att för år 1884 åt föredragandena af afvittringsärendena i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem må beviljas en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp; och

d) att tillfällig förhöjning i styresmannens för afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1884 med 200 kronor beviljas.

Angående
anslag till
storskiftes-
och afvitt-
ringsverken.

11:o. Vidare har Kongl. Maj:t under denna anslagstitel föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnaderna för storskiftes- och afvittringsverken under år 1884 för samma år, utöfver ordinarie anslaget 63,000 kronor, på extra stat anvisa 237,000 kronor.

[12.]

Beträffande behovet af detta anslag upplyser statsrådsprotokollet (sid. 25 och 26) att, enligt en i Statskontoret uppgjord kalkyl öfver tillgångar å anslagen till skiften och afvittringar sedan utgifterna under år 1882 blifvit

bestrida, skulle å dessa anslag, under förutsättning att de för nyssnämnda år anvisade belopp komme att till fullo utbetalas, vid årets slut förefinnas en brist af 3,265 kronor. Sedan Landtmäteristyrelsen med anledning häraf inhemtat utredningar från vederbörande styresmän angående dels redan gjorda, dels sannolikt återstående utgifter för år 1882, hade likväl af dessa utredningar framgått, att å utgiftsstaterna för storskiftes- och afvittringsverken för år 1882 antagligen uppkomme en behållning af omkring 2,500 kronor, hvarigenom den i Statskontorets ofvannämnda kalkyl angifna brist af 3,265 kronor antagligen komme att nedgå till omkring 800 kronor, vid hvilket förhållande en af länsstyrelsen i Norrbottens län ifrågasatt framställning till Riksdagen om medels anvisande för betäckande af brist, som länsstyrelsen ansett förefinnas i de för afvittringen inom samma län beviljade anslag, af Landtmäteristyrelsen antogs icke vara af behofvet påkallad.

Vidare hade Landtmäteristyrelsen anført att, ehuru de af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för år 1884 uppgjorda förslagsberäkningar upptoge utgifterna för

Kopparbergs län till kronor	77,529: 05,
Vesterbottens » » »	123,135: —
Norrbottens » » »	106,600: — 307,264: 05,

denna summa likväl, oaktadt den förhöjning i utgifterna för storskiftesverket inom Kopparbergs län, som blefve en följd af vissa arbetens utförande efter taxa, torde kunna nedsättas till ett jemnadt belopp af 300,000 kronor.

Utskottet har vid hvad sålunda förekommit icke haft något att anmärka, och med hänvisande till hvad under näst föregående punkt förekommer angående arbetenas fortskyndande och utsigten af storskiftesverkets i Dalarne snart motsedda afslutande, hemställer Utskottet,

att till bestridande af kostnaderna för storskiftes- och afvittringsverken under år 1884 för samma år, utöfver ordinarie anslaget 63,000 kronor, må på extra stat anvisas 237,000 kronor.

Landtbruksingeniörer och deras biträden.

12:o. Uti underdånigt memorial den 15 September 1882 hade Landtbruksakademiens förvaltningskomité gjort framställning om aflåtande af nådig proposition till innevarande Riksdag om anslag på ordinarie stat till ytterligare två landtbruksingeniörer, hvardera med en aflöning af 2,000 kronor.

Angående anvisande af lön åt ytterligare två landtbruksingeniörer.

Till stöd för denna framställning hade komitén hufvudsakligen anfört: att den landtbrukande befolkningens behof af ingenjörsbitråde år från år så tillvuxit, att, då, enligt sammandrag af de requisitioner å sådant biträde, som till förvaltningskomitén ingått, antalet begärda förrättningsdagar år 1871 uppgått till 1,579, detta antal sedermera stigit till 2,549 år 1872, till 3,104 år 1881 och till 3,475 år 1882;

att till följd af lagen om dikning och annan afledning af vatten af den 20 Juni 1879, hvilken lag från och med år 1880 trädte i kraft, flere egare af gemensamma marker förenat sig till utförande af större samfälda företag för reglering af vattendrag och afdikning af stora arealer mer eller mindre vattendränkt mark, samt såsom laga förrättningsmän härvid anlitat landbruksingenjörer, hvarigenom behovet af sådana under sista tiden blifvit ännu större, så att requisitioner för dylika laga förrättningar, hvilka vanligen kräfde många förrättningsdagar, ej kunnat fullgöras annorlunda än genom förrättningsdagarnes fördelning på flera år, och stundom icke ens kunnat upptagas, på det icke allt för många andra jordbrukare på skilda håll skulle komma att sakna biträde, råd och upplysningar;

att, då de allra flesta förrättningar vore af den beskaffenhet, att de måste handläggas under den tid af året, då marken vore antingen ofrusen eller fri från snö eller öfverflödigt vatten, samt äfven något afseende borde fästas vid väderleksförhållandena, ej mer än 180 à 200 arbetsdagar kunde beräknas för hvarje ingenjör till arbete ute på fältet;

att, om efterfrågan af biträde utaf landbruksingenjör under år 1882 sammanställdes med tillgången af arbetskrafter för samma år, 216 förrättningsdagar belöpte å hvarje af statens landbruksingenjörer; samt

att förvaltningskomitén, som för att kunna tillmötesgå allmänhetens fordringar funnit sig nödsakad att under år 1882 förordna en af stipendiaterna att på eget ansvar öfvertaga förrättningarne inom Vesterbottens län, hvarest flera förrättningar under föregående år ej kunnat handläggas, tillika måst, då den för Norrbottens län utsedde landbruksingenjören insjuknat, lemna Norrbottens och en del af Vermlands län utan något biträde af bristande tillgång på arbetskrafter.

På grund häraf har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att ytterligare två landbruksingenjörer, med enahanda aflöningsförmåner, som äro nuvarande ingenjörer beviljade, må anställas, samt för beredande af tillgång å härför erforderliga aflöningsmedel höja ordinarie anslaget »landbruksingenjörer och deras biträden» med 4,000 kronor.

Jemlikt de af Kongl. Maj:t och Riksdagen år 1874 fastställda grunder utgör aflöningen för landbruksingenjörer i lägsta graden 2,000 kronor, förutom rese- och traktamentsersättning, samt kan ökas efter 5 års väl

vitsordad tjänstgöring till 2,500 kronor, efter ytterligare 5 år till 3,000 och efter ytterligare 5 år till 3,500 kronor.

Då behovet af ökning i landbruksingeniörernes för närvarande till 16 uppgående antal synes vara genom hvad till stöd för förevarande framställning anförts nöjaktigt ådagalagdt samt, såsom departementschefen vid ärendets föredragning äfven yttrat, ett uppskof med tillgodoseende af detta behof icke lär kunna ega rum utan men för jordbrukets jemna utveckling, hemställer Utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att ytterligare två landbruksingeniörer, med enahanda aflöningsförmåner, som äro nuvarande ingenjörer beviljade, må anställas samt, för beredande af tillgång å härför erforderliga aflöningsmedel, höja ordinarie anslaget: »landbruksingeniörer och deras biträden» med 4,000 kronor.

13:o. För beredande af tillgång från och med år 1884 till löneförhöjning å 500 kronor till hvardera af landbruksingeniörerne *Axel Carlqvist* och *Herman Steinmetz*, har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att höja anslaget »Landbruksingeniörer och deras biträden» med 1,000 kronor; och som, jemlikt de af Kongl. Maj:t och Riksdagen antagna, i näst föregående punkt omförmälda aflöningsgrunder, ifrågavarande två landbruksingeniörer, hvilka den 31 Januari 1868 utnämndes till sina innehafvande befattningar samt från och med år 1879, då de uppflyttats i tredje lönegraden, uppburit i årsarfvoden 3,000 kronor hvardera, lära vara berättigade att från och med nästa år komma i åtnjutande af fjerde lönegradens aflöning 3,500 kronor, hemställer Utskottet,

Angående
två land-
bruksinge-
niörers upp-
flyttning i
högre löne-
grad.

[14.]

att förevarande anslag må höjas med 1,000 kronor.

Kommande anslaget, vid bifall till hvad under dessa tvenne punkter är vordet hemställt, att höjas med sammanlagdt 5,000 kronor, eller från 53,500 kronor till 58,500 kronor.

Hästaflvelns förbättrande.

14:o. Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t föreslagit, att det under rubrik »indelning och dermed jemförlig anvisning, friheter» i riksstaten uppförda belopp, 2,300 kronor måtte ur riksstaten uteslutas; samt att, i

Angående
uteslutande
af en anslags-
post.

[15.]

stället, det å anslagstiteln under rubriken »indelning och dermed jemförlig anvisning, ersättningar» uppförda belopp höjes med 1,100 kronor.

I fråga om denna Kongl. Maj:ts framställning vill Utskottet framdeles afgifva utlåtande; hvilket här endast

anmäles.

Sala bergslag.

Jordförluster genom kanal- och väganläggningar.

*Angående
uteslutande
af två an-
slagsposter.* 15:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att följande under rubrik »indelning och dermed jemförlig anvisning, friheter» uppförda belopp, nemligen under den förra af dessa anslagstitlar 62 kronor och under den senare [16 och 17.] 1,560 kronor måtte ur riksstaten uteslutas.

Äfven angående dessa förslag kommer Utskottet framdeles att afgifva utlåtande; hvilket här skolas

anmälas.

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

*Angående
höjning i
expensme-
delsanslaget.* 16:o. Uti detta förslagsanslag har Kongl. Maj:t äskat höjning med 48,446 kronor, eller från 117,376 kronor, till 165,822 kronor.

[18.] Då anslaget, som vid 1880 års riksdag höjdes med omkring 29,000 kronor, redan tarfvar förnyad höjning, har Utskottet ansett det vara af vigt att utreda, i hvad mån detsamma af de särskilda embetsverken anlitas och derföre låtit upprätta följande tabell, utvisande förhållandena under åren 1879—1881.

Utgifterna å sjetta hufvudtitelns anslag till skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

	År 1879.	År 1880.	År 1881.
Upsala län	3,490 82	3,744 80	3,612 22
Stockholms dito	5,504 31	5,277 27	5,474 20
Södermanlands dito	2,284 36	2,735 71	2,867 14
Östergötlands dito	5,481 90	7,230 31	6,961 77
Gotlands dito	1,965 13	1,913 28	2,280 63
Kalmar dito	6,704 17	6,038 91	7,366 91
Blekinge dito	4,348 06	3,517 76	3,985 98
Jönköpings dito	6,045 44	5,760 99	7,495 34
Kronobergs dito	3,287 —	3,935 38	3,572 18
Kristianstads dito	5,577 52	6,526 80	6,419 98
Malmöhus dito	7,518 01	6,514 91	6,641 14
Hallands dito	4,946 28	4,153 18	3,951 66
Göteborgs och Bohus dito	7,775 31	6,577 64	7,489 89
Elfsborgs dito	4,989 07	4,668 87	4,200 30
Skaraborgs dito	7,717 90	6,892 94	7,873 33
Örebro dito	5,080 64	5,259 16	5,186 99
Värmlands dito	4,114 03	5,634 23	3,949 53
Västmanlands dito	4,374 98	3,589 93	4,353 78
Kopparbergs dito	4,724 87	5,192 43	4,945 21
Gefleborgs dito	5,779 57	5,897 15	5,313 94
Västernorrlands dito	5,938 54	5,637 86	6,657 18
Jemtlands dito	2,987 15	4,400 07	3,553 97
Vesterbottens dito	2,702 77	4,489 57	3,169 14
Norrbottnens dito	2,970 32	3,864 58	3,510 39
Statistiska centralbyrån	¹⁾ 18,757 52	2,882 62	2,905 28
Statskontoret:			
Civildepartementet	14,000 —	8,210 —	12,200 —
Öfverståthållareembetet	14,360 87	8,000 —	12,000 —
Kommerskollegium	²⁾ 21,000 —	³⁾ 19,000 —	⁴⁾ 19,000 —
Landtmäteristyrelsen	3,600 —	3,700 —	4,400 —
S u m m a	188,026 54	161,246 35	171,338 08

¹⁾ Det höga belopp, som det året åtgick, innefattade kostnader för tryckning af länsstyrelsernas femårsberättelser för åren 1871—1875, uppgående till 17,708 kronor 59 öre. Motsvarande utgifter för de näst föregående två femårsberättelserna utgjorde 12,765 kronor 4 öre och 14,783 kronor 5 öre.

²⁾ Deraf 12,904: 89 för tryckning och bindning af kollegiets berättelser m. m.

³⁾ Deraf 12,804: 82 för tryckning och bindning af kollegiets berättelser m. m.

⁴⁾ Deraf 13,103: 19 för tryckning och bindning af kollegiets berättelser m. m.

Såsom af denna tabell synes, uppgå de af de särskilda embetsverken utgifna expensmedlen till högst betydliga belopp, så att anslaget under dessa år blifvit öfverskridet med i medeltal omkring 60,000 kronor per år; och Utskottet, som icke ansett sig böra ingå i granskning af anslagsbeloppens användning i hvarje fall, men antager att noggrann omsorg och sparsamhet skola, till undvikande af allt för hastig stegring af utgifterna å detta anslag varda iakttagne, hemställer,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må vinna Riksdagens bifall, dock att anslaget må få undergå den jemkning, som för jemnande af hufvudtitelns slutsumma kan finnas erforderlig.

Öfriga ordinarie anslag.

Angående
öfriga ordi-
narie anslag.
[18.]

17:o. Beträffande de ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år finnas under denna hufvudtitel uppförda och här ofvan icke blifvit särskildt omnämnda, hemställer Utskottet,

att dessa anslag må uppföras till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat äro uppförda.

För *tillfälliga* behof under denna hufvudtitel hafva, utom hvad ofvan under punkterna 1 b) och c), 2 samt 11 omförmäls, följande framställningar blifvit gjorda:

Justeringsstyrelsen.

Angående
anslag för
justerings-
styrelsen.
[19.]

18:o. Till arfvoden åt den vid denna styrelse anställda personal har Kongl. Maj:t för år 1884 äskat enahanda belopp, som vid de fem senaste riksdagarne blifvit för samma ändamål anvisade, och i öfverensstämmelse härmed hemställer Utskottet,

att Riksdagen må på extra stat för år 1884 till arfvoden åt nämnda personal bevilja ett belopp af 9,300 kronor.

Öfverståthållareembetet.

19:o. För utgifvande under år 1884 af tidningen »Polisunderrättelser» har Kongl. Maj:t, uppå Öfverståthållareembetets framställning, äskat anvisande af 10,000 kronor; och då Utskottet anser nämnda tidning fortfarande uppfylla det dermed afsedda ändamål, får Utskottet, med erinran att enahanda anslag utgått under de senare åren, hemställa,

*Angående
fortsatt ut-
gifvande af
Polisunder-
rättelser.*
[20.]

att Riksdagen må till fortsatt utgifvande under år 1884 af »Polisunderrättelser», i enlighet med af Kongl. Maj:t meddelade föreskrifter, på extra stat för samma år bevilja ett anslag af 10,000 kronor.

20:o. Kongl. Maj:t har vidare under denna anslagstitel äskat för år 1884 enahanda belopp, 12,200 kronor, som årligen från och med 1880 på extra stat varit anvisadt såsom bidrag till aflöning åt exekutionsbetjeningen i Stockholm.

*Angående
bidrag till
aflöning åt
exekutions-
betjeningen
i Stockholm.*
[21.]

I Riksdagens till Kongl. Maj:t den 14 Maj 1880 aflåtna skrifvelse angafs såsom skäl dertill, att anslaget endast uppfördes å extra stat, att det syntes ovisst, huruvida icke utgifterna för aflöning åt exekutionsbetjeningen i Stockholm rätteligen borde bestridas uteslutande af staden sjelf, i hvilket hänseende utredning ansågs kunna förväntas af den år 1879 tillsatta skatte-regleringskomitén; och har Utskottet så väl vid 1881 som 1882 års riksdag hemställt att, i afvaktan på berörda utredning, anslaget skulle fortfarande på extra stat uppföras.

Enligt hvad Utskottet inhemtat, har nu, jemlikt nämnda komités uppdrag, utredning af berörda fråga blifvit af en dess ledamot verkställd, men, då denna utredning icke varit föremål för komiténs granskning, får Utskottet nu endast hemställa,

att på extra stat för år 1884 må till Öfverståthållareembetets förfogande anvisas såsom bidrag till aflöning åt exekutionsbetjeningen i Stockholm ett belopp af 12,200 kronor.

Landsstaterna i länen.

21:o. I enlighet med Kongl. Maj:ts framställning och med erinran att det äskade beloppet motsvarar hvad till ändamålet anvisats för innevarande år, tillstyrker Utskottet,

*Angående
anslag till
särskild
polisstyrka
på landet*
m. m.
[22.]

att Riksdagen må för år 1884 ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 50,000 kronor, att användas till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka å landet, der sådan kan af förhållandena påkallas, äfvensom till belöningar för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande.

*Angående
anslag för
ett länsmans-
boställe i
Enontekis.*

[23.]

22:o. Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t vidare äskat ett extra anslag för år 1884 af 19,300 kronor för beredande af boställe åt länsmannen i Enontekis distrikt af Norrbottens län.

Af statsrådsprotokollet (sid. 34 och 35) inhemtas, bland annat, att nämnde tjänsteman hade sin station belägen efter olika farvägar antingen 34,7 eller 37,3 mil norr om Haparanda. Boställe funnes åt honom ej anslaget och han hade under de senare åren ej kunnat förskaffa sig annan lägenhet än ett par rum, som han hyrt i socknens gamla tingshus, hvilket dock numera vore så förfallet, att det när som helst kunde blifva obeboeligt. Tillfälle att hyra annan bostad inom distriktet funnes icke, enär den bofasta befolkningen, som måste hemta sitt byggnadsvirke på ett afstånd af sex mil, nödgades inskränka sina bostäder till det allra oundgängligaste och i följd häraf icke skulle kunna uthyra mer än ett rum.

Under dessa förhållanden har länsstyrelsen redan i September 1878 inkommit med framställning om inköp af en mindre hemmansdel och uppförande derå af nödiga byggnader för länsmannen samt dervid fäst uppmärksamheten på, att Enontekis länsmansdistrikt gränsade både till Norge och Finland, att vid gränsen de internationella förhållandena i afseende å nomadernas flyttnings- och betningsrätt vore mycket invecklade, och att det derföre vore af vigt, att länsmanstjensten kunde anförtros åt en insigtsfull och kraftig samt med de särskilda förhållandena fullt hemmastadd person, och att icke för täta ombyten af länsmän egde rum. För att kunna uppnå detta ändamål fordrades att länsmannen blefve bofast. Sedermera hade Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet, på gifven anledning, inkommit med uppgifter i fråga om lägenheter, som kunde finnas tillgängliga för inrättande af ifrågakomna länsmansboställe, och dervid upplyst, att i närheten af Karesuando kyrka, der länsmannen af flera skäl borde hafva sin bostad, icke funnes någon till byggnadsplats tjenlig odisponerad kronomark, utan måste nödig mark inköpas af enskilde. Härvid hade man att välja mellan tvenne lägenheter, hörande den ena till hemmanet Pietu, den andra till hemmanet Karesuando. Den förra lägenheten kunde antagligen förvärvas för 1,500 kronor, den senare för 1,200 kronor. Enligt ett af länsmannen i distriktet afgifvet revideradt kostnadsförslag, åtföljdt af byggnads-

ritningar, komme kostnaden för nödiga åbyggnader å bostället att uppgå till 17,800 kronor. Den summa, som erfordrades för länsmannens förseende med boställe, skulle således, om den förra lägenheten kunde erhållas, uppgå till 19,300 kronor och, om dertill skulle inköpas den senare lägenheten, till 19,100 kronor.

I afseende å villkoren för boställsupplåtelsen hade departementschefen ansett att, om dessa skulle blifva desamma, som gälla för andra boställen, och länsmannen således få vidkännas både underhållsskyldighet, hvilken af länsstyrelsen beräknats till 300 kronor, och afdrag å lönen för boställets afkomst, sådant komme att blifva alltför betungande. Lämpligast syntes derföre vara att, på sätt jemväl Kammarkollegium och Statskontoret hemställt, länsmannen sjelf underhölle bostället, men befriades från afdraget.

Vid öfvervägande af denna fråga har den åsigt om olämpligheten af tjenstemäns aflönande medelst boställen, som vid de under senare tider verkställda löneregleringar alltid gjort sig gällande, visserligen icke fallit Utskottet ur minnet och jemväl Utskottet hyser för vanliga förhållanden enahanda mening; men i förevarande fall synas sådana särskilda och behjertansvärda undantagsförhållanden föreligga, att en afvikelse från berörda grundsats icke kan innefatta något prejudikat, som i framtiden skulle kunna vid kommande regleringar återopas; och då med de höga lefnadskostnader och den brist på lifvets bekvämligheter, som blifva en naturlig följd af traktens afskilda läge, nästan utan kommunikationer långt ofvan polcirkeln, helst befolkningen till större delen utgöres af nomadiserande lappar, den höjning i den fastställda länsmansaflöningen, som ett upplåtande af boställe utan afdrag för afkastningen af detsamma, men med underhållsskyldighet möjligen medför, torde kunna, såsom länsstyrelsen framhållit, bidraga till uppnående af det åsyftade målet — förevarande, synnerligen svårskötta och grannliga tjenstebefattnings förseende med duglige, ej ofta ombytte innehafvare — synes afven härutinnan Kongl. Maj:ts framställning vara förtjent af bifall.

Utskottet, som vid granskning visserligen funnit kostnadsberäkningarne nog höga, men icke trott sig kunna, vid de säregna omständigheter, som härvid måste tagas i betraktande, deri göra någon nedsättning. hemställer alltså, att, med bifall till Kongl. Maj:ts förevarande framställning, Riksdagen må

a) för beredande af boställe åt länsmannen i Enontekis distrikt ställa till Kongl. Maj:ts förfogande för år 1884 ett extra anslag å 19,300 kronor; och

b) medgifva att för afkomsten af det boställe, som varder beredt åt länsmannen, något afdrag å lönen icke skall ega rum.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

Angående
anslag för
tillsynen öfver
statens järn-
vägsbyggnader.

[24.]

23:o. Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1884 anvisa och ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 20,000 kronor, att användas för anordnande under samma år af tillsynen öfver statens järnvägsbyggnader.

Vid sistlidna års riksdag föreslog Kongl. Maj:t att för sammanförande af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader och Styrelsen öfver statens järnvägsbyggnader i en gemensam styrelse med benämning Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen måtte beviljas ett anslag å ordinarie stat af 83,400 kronor.

Under erinran att 1868 års Riksdag hos Kongl. Maj:t anhållit, att Kongl. Maj:t ville taga i öfvervägande, huruvida icke Styrelserna för statens järnvägsbyggnader och järnvägstrafik kunde sammanföras till en, förklarade nästlidet års Riksdag i underdanig skrifvelse den 21 Maj 1882 (N:o 60, pag. 4), att frågan om ordnandet af tillsynen öfver statens järnvägsbyggnader syntes böra lemnas öppen, intill dess fullbordandet af banan till Sollefteå kunde mot- ses samt det visat sig, huruvida och i hvilken omfattning järnvägsbyggande för statens räkning derefter komme att ega rum. Riksdagen faststälde alltså för Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ny stat, hvilken dock i jämförelse med den af Kongl. Maj:t föreslagna minskades med

dels ett belopp af chefs aflöning å	kronor 2,000: —
dels aflöningarne för följande tjenstemän, hvilkas befattningar egentligen ansetts behöfliga för den ifrågasatta sammanslagningen af de båda styrelserna, nemligen:	
en byråchef	» 6,400: —
en kassör och bokhållare	» 3,000: —
en vaktmästare	» 800: —
dels af enahanda anledning utaf anslaget till vikariats- ersättning m. m.	» 7,800: —
tillsammans	kronor 20,000: —

hvilket belopp såsom extra anslag för innevarande år ställdes till Kongl. Maj:ts förfogande för att användas till bestridande af kostnaderna under samma år för anordnande på lämpligt sätt af tillsynen öfver statens järnvägsbyggnader.

Under den 2 Juni 1882 förordnade Kongl. Maj:t, att berörda tillsyn skulle tills vidare från och med innevarande år tillhöra den nya Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, hvaruppå genom nådigt bref den 24 påföljde No-

vember förordnades, att det för tillsynen beviljade extra anslaget 20,000 kronor skulle fördelas sålunda att deraf skulle utgå:

till chefen i Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	kronor	2,000: —
» tillförordnade byråchefen	»	7,000: —
» den kassör, tillika bokhållare, som styrelsen egde förordna	»	3,900: —
» den revisor, som styrelsen egde förordna	»	3,000: —
» en vaktmästare	»	800: —
samt till vikariatsaflöningar, rit- och skrifbiträde; sådana expenser som föranledas af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader, samt ersättning åt Styrelsens öfver statens jernvägsbyggnader vaktmästare för mistning af bostad, efter den fördelning styrelsen egde be- stämma	»	3,300: —
Summa kronor		20,000: —

Derjemte har Kongl. Maj:t uti den 17 sistlidne November utfärdad instruktion för Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förordnat, att styrelsens embetsbefattning omfattar, bland annat, tills vidare ledningen af statens jernvägsbyggnader med hvad dertill hörer, att styrelsen utgöres af öfverdirektören, byråchefen, kamereraren och den på extra stat anstälde byråchefen, att kamereraren tills vidare, och så länge styrelsen har sig uppdragen ledningen af statens jernvägsbyggnader, skall jemte annat bereda och föredraga alla administrativa och ekonomiska ärenden, som angå dessa jernvägsbyggnader, men är befriad från uppbörds- redovisnings-, bokförings- och revisionsgöromål, hvilka eljest honom åligga; att tillförordnade byråchefen för jernvägsärenden skall bereda och föredraga alla tekniska ärenden, som angå såväl statens som enskilda jernvägar; att tills vidare förordnade kassören och bokhållaren skall verkställa de kamereraren eljest åliggande uppbörds-, redovisnings- och bokföringsgöromål; samt att tills vidare förordnade revisorn skall fullgöra de kamereraren eljest åliggande revisionsgöromål.

Af ofvanstående redogörelse inhemtas, huru tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader blifvit ordnad, efter det Riksdagen i ämnet fattat beslut, och i hvad mån densamma blifvit med de Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen såsom sådan tillhörande göromål sammanförd. Då denna förening emellertid endast gäller tills vidare samt, jemlikt Riksdagens beslut, vidden af Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens egentliga göromål icke kan utöfva något inflytande på frågan om de anslagsbelopp, som för tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader kunna erfordras, torde det kunna och böra bero allenast af den minskning i omfattning, som berörda tillsyn kan undergå, huruvida någon

nedsättning i det anslag, som för ändamålet beräknas vara erforderligt, må i den närmaste framtiden finnas möjlig eller lämplig.

Vid sådant förhållande, och då Utskottet anser sig böra kunna vara förvissadt derom, att, i mån af minskadt behof af arbetskrafter, statens tillgångar skola för ändamålet i mindre utsträckning tagas i anspråk, hemställer Utskottet,

att Riksdagen må på extra stat för år 1884 anvisa och ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 20,000 kronor, att användas för anordnande under samma år af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar.

Angående
anslag för
anordnande
af högre
undervisning
i mejeri-
hushållning.

[25.]

24:o. För innevarande år är på extra stat anvisadt ett belopp af 10,000 kronor till anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landtbruksinstitut. Denna lärokurs har, af i statsrådsprotokollet anförda skäl, emellertid icke ännu kunnat taga sin början, men som det med visshet kunde antagas, att densamma under innevarande år hunne ordnas samt det första läroåret komme att inskrida på 1884, har Kongl. Maj:t, som ansett yttrande i ämnet böra inhemtas af den under den 20 Oktober 1882 tillsatta komitén för afgifvande af förslag till den lämpligaste organisationen af rikets landtbruksläroverk, och att derför anslag för ändamålet än icke borde uppföras å ordinarie stat, nu äskat enahanda extra anslag, 10,000 kronor, för år 1884, hemställande i öfverensstämmelse härmed Utskottet,

att till anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landtbruksinstitut må på extra stat för år 1884 anvisas 10,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

Angående
anslag till
allmänna
landtbruks-
möten m. m.

[26—29.]

25:o. I öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t, efter framställning af Landtbruksakademien, föreslagit hemställer Utskottet,

att Riksdagen må på extra stat för år 1884 anvisa följande anslag, hvilka till enahanda belopp finnas i innevarande års riksstat upptagna, nemligen:

a) såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landtbruksmöten* 5,000 kronor;

b) till *prisbelöningar* vid sådana möten för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädesslag och andra jordbruksalster 10,000 kronor;

c) till arfvode åt den för mikroskopiska och växtfysiologiska undersökningar vid akademiens agrikulturkemiska och fysiologiska anstalt af akademiens förvaltningskomité antagne *botanist* 1,000 kronor samt

d) såsom bidrag till underhåll af fem *kemiska stationer för jordbruks- och näringarnes behof* — inom de orter, der hushållningssällskapen förbundit sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad eller hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöning till dessa och laboratoriiitjenaren, äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier till stationens behof — 3,000 kronor för hvarje station, eller tillsammans 15,000 kronor.

26:o. Likaledes i enlighet med Kongl. Maj:ts derom gjorda förslag och med erinran att äskade beloppet motsvarar, hvad för innevarande år är för ändamålet anvisadt, hemställer Utskottet,

*Angående
anslag till de
geologiska
under-
sökningarne.*

[30.]

att för fortsättande under år 1884 af de geologiska undersökningarne och utgifvande af derpå grundade kartor må för samma år på extra stat anvisas ett belopp af 85,500 kronor.

Hästaavelns förbättrande.

27:o. Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t till aflönande af erforderlig betjening vid Flyinge stuteri m. m. äskat enahanda belopp, som allt sedan år 1874 anvisats, och Utskottet, som härvid haft intet att anmärka, hemställer,

*Angående
aflöning åt
betjeningen
vid Flyinge
stuteri.*

[31.]

att till aflönande vid Flyinge stuteri af erforderlig betjening samt förbättrande af betjeningens vid alla tre stuterierna lönevilkor må för år 1884 på extra stat anvisas 5,937 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

Angående
en andre
undervisare i
husslöjd m. m.
[32, 33.]

28:o. På sätt Kongl. Maj:t, efter derom af Landtbruksakademien gjord framställning, föreslagit, tillstyrker Utskottet,

att jemväl för år 1884 må anvisas följande, i innevarande och flere föregående års riksstater uppförda extra anslag, nemligen:

a) för anställande af en *andre undervisare i husslöjd* och en *elev*, hvilken bör åtfölja en af undervisarne i husslöjd för att af denne handledas och utbildas till att kunna användas såsom lärare i husslöjd, ett anslag å 3,000 kronor;

b) till *befrämjande af husslöjden*, utöfver derför på ordinarie stat anvisade medel, ett till Kongl. Maj:ts förfogande ställt anslag å 10,000 kronor.

Angående
anslag för
väfskolan i
Borås och till
Svenska slöjd-
föreningen.
[34, 35.]

29:o. Under denna anslagstitel får Utskottet vidare, enligt hvad i den nådiga propositionen äskats, hemställa,

att Riksdagen må, på sätt för innevarande och föregående år blifvit beviljadt, på extra stat för år 1884 anvisa:

a) såsom bidrag till *upprätthållande af väfskolan i Borås*, med villkor att från Elfsborgs läns landsting eller eljest inom orten tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget, 3,800 kronor;

b) såsom bidrag till *aflönande af en andre lärare* vid samma skola 1,000 kronor, under villkor att enahanda belopp varder för ändamålet från Elfsborgs läns landsting eller eljest inom orten tillskjutet; och

c) såsom hyres- och inköpsbidrag åt Svenska slöjdföreningens museum 4,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

Angående
anslag till
bergsskolorna
Filipstad
och Falun.
[36.]

30:o. Kongl. Maj:t har föreslagit och Utskottet får i öfverensstämmelse dermed, i enlighet med hvad för innevarande och flere föregående år egt rum, hemställa,

att, under vilkor att *bergsskolorna i Filipstad och Falun* med dertill hörande skolor för bergsarbetare komma att jemväl under år 1884 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills, hvarom Kongl. Maj:t torde vilja genom inspektion af sakkunnig person sig förvissa, å extra stat för samma år anvisas ett belopp af 14,000 kronor att till bruks societetens fullmäktige i Jernkontoret utbetalas.

Utställningarne i Madrid och London.

31:o. I enlighet med hvad i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof derom anmälts, har uti en till Riksdagen aflåten särskild proposition af den 8 nästlidne Januari (N:o 22) Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till godtgörande af kostnaderna för Sveriges deltagande i dels en *international utställning af grufmateriel m. m. i Madrid* och dels en *international fiskerieställning i London* anvisa anslag på extra stat för år 1884 af tillhopa 105,000 kronor.

*Angående
anslag för
utställning-
arne i
Madrid och
London.
[37.]*

Angående hvad i fråga om dessa utställningar förekommit inhemtas af det propositionen bilagda protokoll öfver civilärenden följande upplysningar:

Uti underdånig skrifvelse den 2 Februari 1882 anmälde Kongl. Maj:ts beskickning i Madrid, att en international utställning af grufmateriel m. m. vore ämnad att under samma år ega rum derstädes, samt tillkännagaf dervid, att då tillfälle sällan torde yppas att genom utställning göra den spanska marknaden mera allmänt bekant med de artiklar, som den svenska industrien kunde erbjuda densamma, beskickningen under hand inhemtat åtskilliga mera framstående grufvearkitekters och fabrikanter af keramiska alster härstädes tankar i detta ämne, dervid samtliga uttalat sin öfvertygelse om nyttan af Sveriges deltagande uti utställningen, samt att, hvad särskildt beträffade svensk grufmateriel, Sveriges nuvarande framskridna ståndpunkt inom grufkonsten ingåfve förhoppning, att Spanien efter en närmare bekantskap med svenska fabrikat inom denna industrigren skulle kunna blifva en god afvärmare af desamma, men att flertalet af de verkstäder, som kunde komma att deltaga i utställningen, syntes rygga tillbaka för de kostnader, som vore förknippade med utställningsföremålens långa transport samt uppställning och ordnande på platsen.

Denna skrifvelse öfverlemnades för yttrande till Kommerskollegium, hvilket i utlåtande af den 28 Februari, då med anledning af inkomna yttranden från ett större antal idkare af bergsbruk och egare af mekaniska verk-

städer deltagande i utställningen syntes vara att förvänta af svenske näringsidkare, tillstyrkte anslag för ändamålet.

Sedan härefter beskickningen uti en senare, den 23 påföljde Mars, inkommen skrifvelse meddelat dels att utställningen i Madrid, enligt spanska regeringens tillkännagifvande, då mera vore att betrakta såsom helt och hållet officiell, och att densamma blifvit uppskjuten till den 1 April innevarande år, dels ock att ett icke obetydligt antal industriidkare tillkännagifvit sin önskan att deltaga i utställningen, beslöt Kongl. Maj:t den 24 Mars att, med afseende å den stora betydelse för den svenska jernhandteringen, utställningen i Madrid komme att ega, Sverige skulle deltaga i densamma, samt förordnade Professoren vid Tekniska högskolan O. G. Nordenström att vara Sveriges kommissarie vid utställningen. Till åtlydnad af Kongl. Maj:ts åt Professoren Nordenström tillika meddelade nådiga befallning hade Nordenström under 1882 års vår besökt Spaniens förnämsta grufdistrikt, och hade han, enligt hvad hans öfver resan afgifna berättelse gäfvade vid handen, dervid vunnit den öfvertygelse, att deltagande i utställningen borde för den svenska jernhandteringen medföra väsentligt gagn genom att för densamma bereda ökade tillfällen till afsättning på ett land med så betydande konsumtionsförmåga som Spanien. Slutligen hade Professoren Nordenström uti en den 27 December 1882 afgifven promemoria meddelat, att omkring 50 svenska industriidkare anmält sig till deltagande i utställningen, och att den utmärkta beskaffenheten af de alster, som från de af desse industriidkare representerade etablissement utsändes i marknaden, utgjorde en säker borgen därför, att vårt land skulle intaga ett synnerligt framstående rum vid ifrågavarande internationella täflan — ett förhållande, hvaraf de bästa resultat med afseende på en lönande export till Spanien af vår jernindustri alster vore att emotse.

Kostnaderna för denna utställning hade af beskickningen i Madrid i förstone beräknats till 20,000 kronor, men sedan utställningen blifvit förklarad officiell och sålunda erhållit en större omfattning samt svenske industriidkares deltagande deri antagit vida större proportioner än till en början kunnat förutses, visade sig snart att denna summa vore för låg. Professoren Nordenström hade ock beräknat kostnaderna till 55,000 kronor enligt följande fördelning:

för en utställningspaviljong	kr.	7,000.
» transport af utställningsföremålen, assurans, spedition, magasinshyra m. m.	»	6,000.
» kommissarien under åtta månader i Madrid	12,000	
samt för resor till Madrid och åter	1,370	» 13,370.

Transport kr. 26,370.

	Transport	Kr. 26,370.
för en biträdande ingenjör	»	1,100.
» 3 arbetares resa till Madrid och åter jemte traktamente till två af dem	»	3,000.
» byrå, skrifmaterialier, porto, telegram m. m.	»	4,500.
» öfversättning och tryckning af katalog jemte särskild broschyr angående den svenska grufhandteringen	»	4,500.
» dekorationsföremål samt inrednings- och dekoreringsarbeten ..	»	5,000.
till ersättning för skadade och förkomna effekter	»	3,000.
för vakthållning, rengöring och diverse biträde	»	1,500.
till inköp af utställningsföremål m. m.	»	1,900.
för Nordenströms resa i Spanien sistlidna år	»	4,130.
		Kronor 55,000.

Enligt hvad Utskottet inhemtat äro häraf förskottsvis utanordnade och lyftade tillsammans 30,000 kronor.

Uti officiell skrifvelse af den 28 April 1882 hade härvarande storbritanniske minister, med tillkännagifvande att en internationel fiskeriutställning vore ämnad att ega rum i London detta år, inbjudit Sverige att deltaga i densamma, hvarefter härvarande storbritanniske chargé d'affaires i skrifvelse den 19 påföljande Maj meddelat, att, enär ett gynnsamt resultat af utställningen till en stor del komme att bero af den fullständighet och den skyndsamhet, hvarmed förberedelserna för främmande länders deltagande i densamma kunde träffas, hans regering blefve tacksam att snarast möjligt erhålla kännedom om de åtgärder, Kongl. Maj:t vore sinnad vidtaga i afseende på denna utställning, hvilken, enligt hvad Kongl. Maj:ts beskickning i London upplyst, komme att öppnas i början af nästkommande Maj månad. Uti häröfver afgifvet utlåtande af den 5 Juni 1882 hade Landtbruksakademiens förvaltningskomité anført, bland annat, att en internationel fiskeriutställning i London otvifvelaktigt borde vara en af världens förnämsta och för Skandinavien vigtigaste, lärarikaste och för framtiden mest fruktbringande, på grund hvaraf förvaltningskomitén ock förordat Sveriges deltagande i denna utställning. Den 23 i samma månad beslutade Kongl. Maj:t att Sverige skulle deltaga i utställningen och förordnade Intendenten vid naturhistoriska riksmuseum Professoren F. A. Smitt till Sveriges kommissarie dervid. Enligt de officiella berättelserna om Sveriges utrikes handel hade importen af fiskeprodukter under åren 1875—1879 i medeltal per år med högst betydligt

belopp öfverstigit värdet af dylika exporterade produkter. En förändring i detta afseende hade dock inträdd efter Sveriges deltagande i fiskeriutställningen i Berlin 1880. Derigenom knötos nya handelsförbindelser, hvilka haft till följd, att värdet af de från Sverige exporterade färska fiskevaror på flera ställen i betydlig mån stegrats. Utan tvifvel borde en utställning i London, der fiskprisen vore betydligt högre än i Berlin, erbjuda ännu större fördelar i detta hänseende, derest de svenska exportörerna finge tillfälle att på förmanligt sätt uppträda i täflan på marknaden derstädes, förutom att en jemförelse och täflan med Englands fisken borde lemna de svenska fiskeriidkarne vigtiga lärdomar för en snabb utveckling af denna industri. Kongl. Maj:ts beslut om Sveriges deltagande uti utställningen i London hade ock omfattats med synnerligt intresse af fiskeriidkare och andra, hvarpå såsom exempel anfördes, att Professoren Smitt redan emottagit omkring 3,000 särskilda anmälningar från 151 utställare, af hvilka åtskilliga tillkännagifvit sig vilja deltaga inom flera afdelningar, och utsigt syntes således förefinnas, att antalet deltagare från Sverige komme att blifva dubbelt så stort som vid utställningen i Berlin. Räkenskaperna öfver kostnaderna för Sveriges deltagande i sistnämnda utställning visade en utgiftssumma af tillhopa 22,562 kronor 15 öre. Med denna summa till utgångspunkt och med hänsyn till dels nödvändigheten att för utställningen i London anskaffa större mängd af vissa utställningsföremål, såsom redskap och modeller samt naturföremål och utmärkande produkter från sådana fabrikanter och fiskare, hvilkas ekonomiska ställning ej medgäfvade dem att sjelfva deltaga i utställningen, dels drygare transportkostnad, dels ock de högre arbetsprisen och den dyrare lefnadskostnaden i London, hade Professoren Smitt uppställt följande beräkning af kostnaderna för deltagande i fiskeriutställningen i London:

uppköp af utställningsföremål	kr. 5,000.
utställningens ordnande och dekorerande	» 10,000.
internationella juryns arbeten	» 1,000.
tryckningskostnader	» 4,000.
frakt- och transportkostnader	» 10,000.
kommissariens och hans biträdes arfvoden	» 12,000.
de svenske jurymännens arfvode	» 3,000.
<hr/>	
Kronor 45,000.	

Landtbruksakademiens förvaltningskomité har mot Smitts beräkning erinrat, att beloppet 45,000 kronor borde för oförutsedda utgifter höjas med 5,000 kronor, på det man kunde vara förvissad derom, att utställningen, med afseende å den allmänna dyrheten i England, kunde anordnas så, att hon

motsvarade det afsedda ändamålet äfvensom de fordringar, hvilka skäligen borde ställas på Sverige såsom kulturland i allmänhet.

För utställningen i London har från Statskontoret enligt Kongl. Maj:ts befallning förskottsvis redan utbetalts 5,000 kronor.

Utskottet vill ej förneka vigten och betydelsen af de utbyten af erfarenheter, som internationella utställningar kunna medföra eller den lyftning, som industrien deraf kan vinna; och särskildt i förevarande fall har Utskottet ansett anslag böra beviljas. I afseende åter å de föreslagna beloppen synes det visserligen, å ena sidan, som om åtskilliga poster, särskildt utgifterna till arfvoden, blifvit väl högt beräknade, men då, å andra sidan, vigt ligger derpå, att Sveriges deltagande i utställningarna må varda af så tillfredsställande beskaffenhet som möjligt, samt Utskottet, i allt fall icke är i tillfälle att bedöma alla på frågan inverkan omständigheter, anser Utskottet sig icke böra föreslå någon nedsättning i de begärda anslagsbeloppen; desto mindre som i och genom beviljande af hvad Kongl. Maj:t äskat, full visshet bör vinnas derom att de anvisade beloppen varda i alla hänseenden tillräckliga, så att ej ytterligare anspråk på statsbidrag till dessa ändamål må ifrågakomma.

På grund häraf och under uttalande af den förväntan, att, innan hädanefter beslut fattas om deltagande i internationella utställningar, deraf betydligare utgifter för statsverket blifva en följd, Riksdagen, såsom tillförene, måtte erhålla tillfälle att i frågan sig yttra, derest omständigheterna göra sådant möjligt, hemställer Utskottet,

a) att till godtgörande af kostnaderna för Sveriges deltagande i den internationella utställningen i Madrid innevarande år må på extra stat för år 1884 anvisas ett belopp af 55,000 kronor; och

b) att till godtgörande af kostnaderna för Sveriges deltagande i den internationella utställningen i London innevarande år må på extra stat för 1884 anvisas ett belopp af 50,000 kronor.

Ersättning för af Statskontoret gjorda förskott.

32:o. Enligt den Statskontorets berättelse om statsverkets tillstånd och behof åtföljande förteckning å förskott, hvilka borde hos Riksdagen anmälas till ersättning, hade Statskontoret (se statsrådsprotokollet sid. 42—43) under åren 1881 och 1882 förskjutit:

Angående ersättning för förskott.
[38.]

till komitén för afgifvande af förslag till afhjelpande af ore- gelbundenheter i rikets administrativa, judiciella, eckle- siastika och kommunala indelningar	kr. 17,629: 32.
till komitén för revision af fiskeristadgan och öfriga författ- ningar, som beröra fiskerinäringen	» 2,027: 40.
för återgång af exproprierad jord från länsmansbostället Sö- dra Vallösa N:o 4 i Malmöhus län enligt Kongl. bref- vet den 23 December 1881	» 1,000: —
Summa kronor 20,656: 72.	

Uti skrifvelse den 11 sistlidne December hade Statskontoret derjemte anmält, att Statskontoret under förskottstitel utbetalt 5,240 kronor 40 öre för gäldande af kostnader för det af Riksdagen äskade utarbetandet af förslag till ny expeditionstaxa. Äfven denna utgift syntes böra hos Riksdagen anmälas till ersättande.

Kongl. Maj:t har nu, med tillämpning af grundsatsen om anslags be-
stämmande till jemnt tal af kronor, föreslagit Riksdagen att till betäckande
af omförmälda, af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter anvisa ett extra
anslag till belopp af 25,898 kronor.

Utskottet har härvid ej funnit anledning till anmärkning, men vill
till upplysning om det för återgång af exproprierad jord från bostället Val-
lösa förskotterade beloppet nämna, att, enligt hvad Utskottet inhemtat, Sjörups
församling till kyrkobyggnads- och begravningsplats exproprierat en jordrymd
från nämnda boställe och därför erlagt lösen med 1000 kronor, samt att,
sedan emellertid enskild person för omförmälda ändamål skänkt en annan
jordrymd, Kongl. Maj:t uppå ansökning tillåtit att expropriationen finge återgå
och lösen återbäras.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till godtgörande af ofvan angifna fyra
förskott på extra stat för år 1884 bevilja 25,898 kronor.

Statens jernvägstrafik.

33:o. Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till utförande af
nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar och
till anskaffande af nya inventarier anvisa på extra stat för år 1884 ett
belopp af 500,000 kronor.

Användande an-
slag för nya
byggnader
och anlägg-
ningar m. m.
vid statens
jernvägar.

Af statsrådsprotokollet (sidd. 52—60) inhemtas, att Styrelsen för statens jernvägstrafik i underdånig skrifvelse den 18 sistlidne December gjort framställning om användande af tillsammans 550,000 kronor, deraf 475,000 kronor till nya byggnader och anläggningar och 75,000 kronor till nya inventarier, samt att den förra summan borde användas på följande sätt:

a) Spårutvidgningar vid stationerna.

utläggning af ett nytt sidospår vid Hjerpens station	11,000	
utläggning af nytt stickspår vid Mörsils station	3,500	
utvidgning af spårsystemet vid Östersunds station ..	13,600	
utvidgning af spårsystemet vid Morshyttans station	11,000	
utläggning af ett nytt sidospår vid Fors station	2,800	
utvidgning af spårsystemet vid Krylbo station	10,000	
utläggning af ett nytt sidospår vid Vänge station	5,000	
utvidgning af spårsystemet vid Järfva station	2,600	
utläggning af ett sidospår vid Kils öfre station	6,600	
utvidgning af spårsystemet vid Fagerås station	5,000	
utläggning af ett nytt sidospår vid Arvika station	4,700	
förändring af balansplanet, spårutvidgning och anläggning af en lastkaj vid Malmslätts station	18,000	
utvidgning af spårsystemet vid Nässjö station	12,000	
ett nytt sidospår vid Hörs station	8,000	113,800

b) Nya lokomotivstallbyggnader.

För inrymmande af de nya lokomotiv, som dels i år blifvit anskaffade, dels under nästa år komme att an-

Transport

113,800

<p>Transport skaffas, erfordrades utvidgning af lokomotivstallen vid åtskilliga stationer, synnerligast å norra stambanan, der ökning af tågens antal vore att motse, men äfven vid södra stambanan, der brist å lokomotivstallrum uppstått derigenom, att flera lokomotiv än förut nu behöfdes, sedan under sommarmånaderna dubbla snälltåg blifvit anordnade emellan Nässjö och Malmö. Till afhjelpande af denna brist hade beräknats för</p>	—	113,800
<p>uppförande af ett stall för 1 maskin vid Hjerpens station</p>	7,000	
<p>tillbyggnad med 2 stallrum af lokomotivstallet vid Östersunds station</p>	16,000	
<p>tillbyggnad med 2 stallrum af lokomotivstallet vid Upsala station</p>	16,000	
<p>tillbyggnad med 5 stallrum af lokomotivstallet vid Tomtebodas station</p>	36,000	
<p>tillbyggnad med 2 stallrum af lokomotivstallet vid Alfvestads station</p>	10,000	
<p>tillbyggnad med 2 stallrum af lokomotivstallet vid Hessleholms station</p>	10,000	95,000
<p>c) Betjeningsbyggnader.</p>		
<p>Vid Storliens och Fogelsta stationer, der stationsbetjeningspersonalen ej vore i tillfälle att förhyra boställslägenheter, på förra stället, emedan stationens omgifningar vore obebyggda, och på det senare, emedan de bostäder, som kunde erhållas, vore belägna för långt från stationen, hade hemstälts att boställslägenheter för betjeningspersonalen måtte få på statens bekostnad anskaffas; hvarvid, hvad Storlien vidkomme, en af Kongl. jernvägsbyggnadsstyrelsen vid banans byggande uppförd barack skulle kunna ändras och inredas till en permanent betjeningsbyggnad för 5 hushåll, och hade i enlighet härmed upptagits för</p>		
<p>Transport</p>	—	208,800

Transport	—	208,800
ändring och inredning af en barack vid Storliens station till betjeningsbyggnad för 5 hushåll	8,000	
uppförande af en betjeningsbyggnad för 2 hushåll vid Fogelsta station	4,000	12,000
d) Öfriga nybyggnader.		
anläggning af en timmerlastningsplats vid Hjerpens station	18,500	
anläggning af en timmerlastningsplats vid Näldens station	37,700	
uppförande af ett mindre godsmagasin vid Gefsjöns station	5,000	
tillbyggnad af godsmagasinet vid Östersunds station	8,000	
tillbyggnad af godsmagasinet vid Storviks station	3,000	
tillbyggnad af lokomotivreparationsverkstaden i Göteborg	30,000	
d:o af snickareverkstaden i d:o	25,000	
d:o af reparationsverkstaden i Östersund	8,800	
uppförande af ett lamphus vid Östersunds station	2,000	
d:o d:o vid Bollnäs station	2,000	
tillbyggnad af Bollnäs stationshus	8,800	
uppförande af ett rattentorn samt nedläggning af dertill erforderlig rörledning vid Bollnäs station	8,700	
uppförande af en förråds- och expeditiionsbyggnad vid Östersunds station	12,500	
anskaffande af jord till snöskärmar å bandelen Hallsberg—Mjölby	12,000	182,000
Transport	—	402,800

	Transport	—	402,800
e) För nu oförutsedda byggnader och anläggningar,			
hvilkas utförande blefve behöfligt i följd af inträffande trafikförhållanden, hade derjemte upptagits ett belopp af		—	72,200
	eller tillsammans kronor		475,000 »

I afseende på det till anskaffning af inventarier föreslagna anslaget hade Styrelsen erinrat, att behovet af inventarier rättade sig efter dels liniernas utsträckning, dels trafikens storlek, och att ju mera rörelsen växte och tågans antal ökades, desto större antal erfordrades af de olika effekter, som vore nödiga för rörelsens säkerhet, underlättandet af transportföremålens expedition och bevaring under transporten samt materielens underhåll, såsom signalmedel, vagnvågar, lyftkranar, värmeledningar i personvagnar, kollänmar, ångpumpar, verktygsmaskiner och reservdelar; och som medel till inventariernas fullständiggande, hvilka tillförene hemtades af tillgängliga trafikmedel, numera utginge i form af extra anslag, samt det belopp, som för ifrågasvarande ändamål erfordrades under 1884, antagligen komme att uppgå till omkring 75,000 kronor, vore denna summa, jemte den för nybyggnader afsedda, föreslagen att utgå såsom extra anslag för bemälda år.

Sedan Styrelsen för statens jernvägstrafik till fyllande af motsvarande behof för innevarande år hos Kongl. Maj:t i underdånig skrifvelse anhållit om beredande af anslag till sammanlagdt belopp af 450,000 kronor, äskade Kongl. Maj:t af 1882 års Riksdag för ändamålet 300,000 kronor, hvilka äfven af Riksdagen anvisades såsom extra anslag och uppfördes å riksstaten i stället för att, såsom Kongl. Maj:t föreslagit, anskaffas genom upplåning.

Till följd af den inskränkning, som sålunda under sistlidne år vidtogs i de anslagsbelopp, hvilka Styrelsen ansett behöfliga till nya byggnader och inventarier under det år, som nu är inne, hade, enligt hvad departementchefen vidare anför, åtskilliga bland de ändamål, som dermed skolat tillgodoses, måste tills vidare lemnas å sido. Departementschefen hade derfor icke tilltrött sig att äfven i år tillstyrka uppskof med något af de nu föreslagna arbetena eller anskaffandet af inventarier, men då departementschefen ansåge, att, om också ett klokt förutseende kräde att i förtid möta en motsedd ökad trafiks

fordringar, det dock ej vore möjligt att redan nu fullt noggrant beräkna, hvilka byggnader, anläggningar och inventarier som år 1884 oundgängligen behöfdes och hvilka kostnader deraf föranleddes, syntes derföre det af Trafikstyrelsen beräknade belopp 550,000 kronor utan synnerlig olägenhet kunna nedsättas till jemnt 500,000 kronor.

Vid hvad sålunda förekommit och anförts har Utskottet icke funnit anledning till någon erinran, hvadan Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar och till anskaffande af nya inventarier på extra stat för år 1884 anvisa 500,000 kronor.

34:o. Med anledning af de i Kongl. Maj:ts proposition angående stats- ^{Angående} verkets tillstånd och behof gjorda framställningar i fråga om ^{särskilda ut-} *allmänna arbe-* ^{låtanden.} *ten* af beskaffenhet att deras utförande kontrolleras af Väg- och vattenbygg- ^[39-44, 46.] nadsstyrelsen samt om anslag för *statens jernvägsbyggnader* afgifver Utskottet särskilda utlåtanden, hvilket

annäles.

Stockholm den 22 Februari 1883.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservation:

vid punkt. 3:o (angående lönereglerng för landtränmästarne) af Herrar *Carl Ifvarsson, Ola Bosson Olsson, Ola Andersson* i Burlöf, *Jan Andersson* i Jönvik, *P. O. Hörnfeldt, J. E. Johansson, Emil Key, Carl Anders*

Larsson, Sven Nilsson i Efveröd, *August Peterson* i Hasselstad och *J. M. Sjölund*, hvilka, instämmande i Utskottets hemställan i afseende å de för landtränsmästarne föreslagna tjänstgöringspenningar samt ålderstillägg, ansågo den fasta lönen för dessa tjänstemän böra till 2,500 kronor bestämmas.

Herrar Grefve *S. Lagerberg*, *Sven Andreasson* och *Liss Olof Larsson* hafva begärt få här antecknadt, att de hos Utskottet icke deltagit i behandlingen af förevarande hufvudtitel.

Bil. Litt. A.

Bil.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

1883 års riksstat anslår:

Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jem- förlig anvisning. på förslag.				Summa.	
		Friheter.		Ersättningar.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
6,500	—	—	—	—	—	6,500	—
36,000	—	—	—	—	—	36,000	—
17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
76,700	—	—	—	—	—	76,700	—
76,400	—	—	—	—	—	76,400	—
58,900	—	—	—	—	—	58,900	—
108,800	—	—	—	—	—	108,800	—
6,000	—	—	—	—	—	6,000	—
75,222	—	—	—	—	—	75,222	—
2,290,195	—	8,500	—	150,900	—	2,449,595	—
2,751,717	—	8,500	—	150,900	—	2,911,117	—

Civil-

Statsministern, lönefyllnad, förslagsanslag, högst	6,500
Statsråden utan departement, 3 å 12,000 kronor	36,000
Departementschefen	17,000
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli ..	76,700
Kommerskollegium	76,400
Statistiska tabellkommissionen:	58,900
Aflöningsmedel för Statistiska Centralbyrån	
<i>Reservationsanslag:</i>	
Till bibliotekets underhållande	
Till arvoden åt tillfälliga biträden samt till vi-	
Till officiella statistiska trycket	
Till en statistisk tidskrift	
Till utarbetande af en aflönings- och pensions-	
Landtmäteristaten	108,800
Rikets ekonomiska kartverk, <i>reservationsanslag</i>	6,000
Öfverståthållarämbetet ..	75,222
Landsstaterna i länen (deraf 95,000 kronor <i>reserva-</i>	
Bestända anslaget	
<i>Ökas</i> för reglering af landtränsmästarnes löner	
för till statsverkets indragne fyra lands-	
sättning för deras afkastning	
Reservationsanslaget oförändradt	
Anslaget: friheter 8,500 kronor uteslutes.	

Civil-

Statsministern, lönefyllnad, förslagsanslag, högst

Statsråden utan departement, 3 å 12,000 kronor

Departementschefen

Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli ...

Kommerskollegium

Statistiska tabellkommissionen:

Aflöningsmedel för Statistiska Centralbyrån

Reservationsanslag:

Till bibliotekets underhållande

Till arvoden åt tillfälliga biträden samt till vi-

Till officiella statistiska trycket

Till en statistisk tidskrift

Till utarbetande af en aflönings- och pensions-

Landtmäteristaten

Rikets ekonomiska kartverk, *reservationsanslag*

Öfverståthållarämbetet ..

Landsstaterna i länen (deraf 95,000 kronor *reserva-*

Bestämda anslaget

Ökas för reglering af landtränmästarnes löner

för till statsverkets indragne fyra lands-

sättning för deras afkastning

Reservationsanslaget oförändradt

Anslaget: friheter 8,500 kronor uteslutes.

T:pt

Litt. A.

riksstatens Sjette hufvudtitel.

departementet.

Förslag till blifvande riksstat:					
Anvisning i kontant.		Ersättningar för indragna indelningar m. m., på förslag.		Summa.	
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
6,500	—	—	—	6,500	—
36,000	—	—	—	36,000	—
17,000	—	—	—	17,000	—
76,700	—	—	—	76,700	—
76,400	—	—	—	76,400	—
28,400: —					
	1,500: —				
kariatsersättningar	12,000: —				
	15,000: —				
	1,000: —				
statistik	1,000: —				
	30,500: —				
		58,900	—	58,900	—
		108,800	—	108,800	—
		6,000	—	6,000	—
		75,222	—	75,222	—
<i>tionensanslag):</i>					
	2,195,195: —				
med	53,344: —				
statsboställen med er-					
	2,950: —	56,294: —	2,251,489: —		
		95,000: —	2,346,489	150,900	2,497,389
Transport		2,808,011	150,900	2,958,911	—

1883 års riksstat anslår:

	Anvisning i kontant.		Indelning och deraf jem- förlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
T:pt	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö	Kronor.	ö.
	2,751,717	—	8,500	—	150,900	—	2,911,117	—
	106,400	—	—	—	—	—	106,400	—
	205,000	—	—	—	—	—	205,000	—
	1,040	—	6,635	—	11,900	—	19,575	—
	250,000	—	—	—	—	—	250,000	—
S:gr	150	—	25	—	210	—	385	—
	3,314,307	—	15,160	—	163,010	—	3,492,477	—
T:pt	3,806,207	—	17,460	—	163,010	—	3,986,677	—

Väg- och vattenbyggnadsstaten (deraf särskildt re-
gar och expenser för allmänna arbeten)
Ålderstillägg, *förslagsanslag*. Nuvarande belopp ...
Ökas i följd af lönerreglering för landtränsmästare
Gästgifvares friheter
Anslaget: friheter *) 6,635 kronor uteslutes.
Bidrag till skjutsentreprenader, *förslagsanslag*
Färjor och färjkarlar
Anslaget: friheter *) 25 kronor uteslutes.

Jordbruket, handeln

Reservations-

Skiften och afvittringar
Vägar och kommunikationer
Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmanna-
Landbruksingenjörer och deras biträden. Nuva-
Tillkommer: Aflöningsmedel för ytterligare två
Löneförhöjningar till två landtbruks-
Befrämjande i allmänhet af jordbruket och landt-
Länsveterinärer
Hästafvelns förbättrande (deraf särskildt *reserva-*
Anvisning i kontant, oförändradt
Anslaget: friheter *)
minskas med
återstoden upptagas i kolumnen: ersätt-
med

*) De i detta anslag enligt nu gällande riksstat ingående
förslag till blifvande riksstat utesluts och Utskottet kommer

				Förslag till blifvande riksstat:						
				Anvisning i kontant.		Ersättningar för indragna indelningar m. m., på förslag.		Summa.		
				Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
servationsanslag 40,000 kronor till undersöknin-				Transport	2,808,011	—	150,900	—	2,958,911	—
					106,400	—	—	—	106,400	—
				205,000: —						
med				8,500: —	213,500	—	—	213,500	—	
					1,040	—	11,900	—	12,940	—
					250,000	—	—	250,000	—	
					150	—	210	—	360	—
				S:gr	3,379,101	—	163,010	—	3,542,111	—
och näringarne.										
anslag.										
					63,000	—	—	—	63,000	—
					12,000	—	—	—	12,000	—
närings					175,400	—	—	—	175,400	—
rande anslag				53,500: —						
landtbruksingeniörer				4,000: —						
ingeniörer å 500 kronor				1,000: —	5,000: —					
mannanärings					58,500	—	—	—	58,500	—
					45,950	—	—	—	45,950	—
					48,500	—	—	—	48,500	—
tionsanslag 35,000 kronor till prisbelöningar för hästar)				93,550: —						
				2,300: —						
				1,200: —						
ningar för indragna indelningar m. m.				1,100: —	93,550	—	1,100	—	94,650	—
Transport					3,876,001	—	164,110	—	4,040,111	—
friheter hafva i enlighet med Kongl. Maj:ts proposition från framdeles att härom afgifva utlåtande.										

1883 års riksstat anslår:

Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jem- förlig anvisning, på förslag.				Summa.			
		Friheter.		Ersättningar.					
Kronor.		ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
:pt	3,806,207	—	17,460	—	163,010	—	3,986,677	—	
	42,000	—	—	—	—	—	42,000	—	
	21,500	—	—	—	—	—	21,500	—	
	8,700	—	—	—	15	—	8,715	—	
	18,600	—	—	—	—	—	18,600	—	
S:gr	582,700	—	2,300	—	15	—	585,015	—	
	50,000	—	—	—	—	—	50,000	—	
	—	—	62	—	6,320	—	6,382	—	
	4,500	—	—	—	—	—	4,500	—	
	2,700	—	1,560	—	6,000	—	10,260	—	
	30,000	—	—	—	—	—	30,000	—	
	15,850	—	—	—	—	—	15,850	—	
	26,500	—	—	—	—	—	26,500	—	
	43,000	—	—	—	—	—	43,000	—	
	117,376	—	—	—	—	—	117,376	—	
	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—	
	S:gr	304,926	—	1,622	—	12,320	—	318,868	—
	S:a	4,201,933	—	19,082	—	175,345	—	4,396,360	—

Befrämjande i allmänhet af slöjderna	
Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart	
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket	
Fiskerinäringens understöd	
Diverse	
Utflyttningshjälp efter skiften, förslagsanslag	
Sala bergslag. Nuvarande anslag: ersättningar ningar för indragna indelningar m. m.	
Anslaget: friheter *) 62 kronor uteslutes.	
Odlingshjälp för krononybyggare, förslagsanslag	
Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, Anslaget: friheter *) 1,560 kronor uteslutes.	
Till förekommande och hämmande af smittosamma Karantänsinrättningen på Känsö, förslagsanslag, högst	
Aflösning af Scheldetullen, förslagsanslag	
Rese- och traktamentspenningar, förslagsanslag	
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., förslags- Höjes med	
Extra utgifter, reservationsanslag	

Diverse

Befrämjande i allmänhet af slöjderna
Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket
Fiskerinäringens understöd
Utflyttningshjälp efter skiften, <i>förslagsanslag</i>
Sala bergslag. Nuvarande anslag: ersättningar ningar för indragna indelningar m. m.
Anslaget: friheter *) 62 kronor uteslutes.
Odlingshjälp för krononybyggare, <i>förslagsanslag</i>
Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, Anslaget: friheter *) 1,560 kronor uteslutes.
Till förekommande och hämmande af smittosamma
Karantänsinrättningen på Känsö, <i>förslagsanslag</i> , högst
Aflösning af Scheldetullen, <i>förslagsanslag</i>
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslags-</i> <i>Höjes med</i>
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>

*) De i detta anslag enligt nu gällande riksstat ingående
förslag till blifvande riksstat uteslutits och Utskottet kommer

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Ersättningar för indragna indelningar m. m., på förslag.		Summa	
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport		3,876,001	—	164,110	—	4,040,111	—
		42,000	—	—	—	42,000	—
		21,500	—	—	—	21,500	—
		8,700	—	15	—	8,715	—
		18,600	—	—	—	18,600	—
S:gr		587,700	—	1,115	—	588,815	—
anslag.							
6,320 kronor upptagas till enahanda belopp i kolumnen: ersätt-		50,000	—	—	—	50,000	—
		—	—	6,320	—	6,320	—
		4,500	—	—	—	4,500	—
förslagsanslag		2,700	—	6,000	—	8,700	—
sjukdomar bland husdjuren, förslagsanslag		30,000	—	—	—	30,000	—
		15,850	—	—	—	15,850	—
		26,500	—	—	—	26,500	—
		43,000	—	—	—	43,000	—
anslag. Nuvarande belopp		117,376	—				
		48,446	—				
		165,822	—	—	—	165,822	—
		15,000	—	—	—	15,000	—
S:gr		353,372	—	12,320	—	365,692	—
Summa		4,320,173	—	176,445	—	4,496,618	—

friheter hafva i enlighet med Kongl Maj:ts proposition från
frändeles att härom afgifva utlåtande.

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
S j e t t e hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
<i>Tillfällig löneförbättring:</i>		
För kommerskollegium med bergsstaten	10,960	—
<i>Justeringsstyrelsen:</i>		
Till arvoden åt den dervid anställda personalen	9,300	—
<i>Rikets ekonomiska kartverk:</i>		
För de ekonomiskt-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000: —		
» de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000: —	76,000	—
<i>Öfverståthållareembetet:</i>		
Till fortsatt utgifvande af »Polisunderrättelser»..... 10,000: —		
Tidrag till aflöning åt exekutionsbetjeningen i Stockholm... 12,200: —	22,200	—
<i>Landsstaterna i länen:</i>		
För uppehållande af en kronofogde- och en häradsskrifvare- tjänst inom Jemtlands län	6,800	—
För beredande af boställe åt länsmannen i Enontekis distrikt af Norrbottens län	19,300: —	
Till aflöning m. m. åt särskild polisstyrka på landet	50,000: —	76,100 —
Transport	194,560	—

	Kronor.	ö.
Transport	194,560	—
<i>Väg- och vattenbyggnadsstaten:</i>		
För anordnande af tillsyn öfver statens jernvägsbyggnader	20,000	—
<i>Skiften och afvittringar:</i>		
Till fullföljande af storskiftes- och afvittringsarbetena	237,000	—
<i>Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar:</i>		
För anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landbruksinstitut	10,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:</i>		
Bidrag till bestridande af kostnaden för allmänna landtbruksmöten	5,000:	—
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	10,000:	—
Till arfvode åt en botanist vid landtbruksakademiens agrikulturkemiska och fysiologiska försöksanstalt	1,000:	—
Bidrag till underhåll af fem kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof	15,000:	—
För de geologiska undersökningarne	85,500:	—
	116,500	—
<i>Hästafvelns förbättrande:</i>		
Till aflönande af betjening vid Flyinge stuteri m. m.	5,937	—
<i>Till befrämjande i allmänhet af slöjderna:</i>		
Till anställande af en andre undervisare i husslöjd och en elev	3,000:	—
Till befrämjande af husslöjden	10,000:	—
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andre lärare vid samma skola	4,800:	—
Hyres- och inköpsbidrag till svenska slöjdföreningens museum	4,000:	—
	21,800	—
Transport	605,797	—

	Kronor.	ö.
Transport	605,797	—
<i>Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:</i>		
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun	14,000	—
<i>Statskontoret:</i>		
Ersättning för förskottsvis bestridda utgifter, tillhörande denna hufvudtitel	25,898	—
<i>Diverse anslag:</i>		
Till godtgörande af kostnaderna för deltagande i utställningen i Madrid	55,000	—
Till godtgörande af kostnaderna för deltagande i utställningen i London	50,000	—
Till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar och anskaffande af nya inventarier	500,000	—
Summa	1,250,695	—